

T.C.
KIR SEHR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

SOSYAL AĞLARIN
ÖĞRENME - ÖĞRETME ORTAMINDA KULLANIMI
VE
ÖĞRETMENLERİN
MESLEKİ GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ

Engin EVNİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

©2018-Engin EVNi

T.C.
KIRSEHİR RAHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

SOSYAL AĞLARIN
ÖĞRENME - ÖĞRETME ORTAMINDA KULLANIMI
VE

ÖĞRETMENLERİN
MESLEKİ GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ
USING SOCIAL NETWORKS IN EDUCATION
and
THE ROLE OF TEACHERS'
PROFESIONAL DEVELOPMENT

Hazırlayan

Engin EVNİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

KIRŞEHİR-2018

KABUL ve ONAY

Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi, Engin Evni tarafından hazırlanan “Sosyal Ağların Öğrenme-Öğretme Ortamında Kullanımı ve Öğretmenlerin Mesleki Gelişimindeki Rolü” adlı tez çalışması 17/09/2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği / oy çokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman
Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Üye.....
Prof. Dr. Cemalettin İPEK

Üye.....
Doç. Dr. Vedat AKTEPE

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

24/01/2019

Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım yüksek lisans tezimin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve yapmış olduğum her alıntıyı kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ⊗ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

..../09/2018
Engin EVNİ

ÖZET

SOSYAL AĞLARIN ÖĞRENME-ÖĞRETME ORTAMINDA KULLANIMI ve ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Engin EVNİ

Danışman: Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

2018 – (XVII + 84 sayfa)

Kır ehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Öğretmenlerin mesleki olarak kendilerini yenilemeleri ve geliştirmeleri önemlidir. Mesleki gelişim, hizmet içi eğitimin yanında farklı uygulamalar ile yapılmaktadır. Bu uygulamalar günümüzdeki bilgi teknolojilerinin ilerlemesi ile önemli fırsatlar sunmaktadır. Sosyal ağlar, öğretmenlerin mesleki gelişimleri ve öğrenme-öğretme ortamında kullanılabilmesi için elverişli ortamlar sağlamaktadır. Öğretmenler sosyal ağlar sayesinde bilgi, beceri ve yeteneklerini artırma imkânına sahiptir.

Bu çalışmada, sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullanılması ve bu ağların öğretmenlerin mesleki gelişimindeki rolü araştırılmıştır. Araştırmada nicel ve nitel verilerin sıralı olarak toplanıp analiz edildiği karma yöntem (sıralı dönüşümsel tasarım) kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Nevşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinden elde edilmiştir. Veri toplama aracı olarak iki farklı araç kullanılmıştır. Nicel veri toplama aracında katılımcıların kişisel bilgilerinin yer aldığı bir bölüm ve araştırma problemi için toplanması istenen verilerin elde edilmesini sağlamak üzere hazırlanmış toplamda 20 maddeden oluşan bir ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği, Cronbach Alfa değeri 0,82'dir. Nitel veri toplamak için 8 açık uçlu sorunun yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen nicel veriler frekans, yüzde değerleri, aritmetik

ortalama, standart sapma, bağımsız örneklem t testi ve varyans analizi testi ile analiz edilmiştir. Nitel verilere içerik analizi uygulanıp, tema ve alt temalar oluşturulmuştur.

Araştırma kapsamında öğretmenlerin sosyal ağları kullanma konusunda aktif oldukları, sosyal ağ gruplarında paylaşılan bilgilere, içeriğe ulaşma, inceleme ve içeriğe katkıda bulunma eğiliminde oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin, sosyal ağlarda kendi branşları ile ilgili öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma, mesleki anlamda ise güncel konuları takip etme davranışı içerisinde oldukları görülmüştür. Öğretmenler sosyal ağları öğrenme-öğretme ortamında kullandıklarını ve bu ağların mesleki gelişimlerine de katkı sağladığını belirtmekle birlikte bazı olumsuzluklarını da beyan etmişlerdir. Ayrıca sosyal ağlar sayesinde kendilerinin de öğrenme-öğretme ortamına çeşitli aktarımlar yaptıklarını ifade etmişlerdir. Araştırma bulgularına dayanarak, öğretmenlerin sosyal ağlardan olumlu yönde etkilendikleri ve mesleki gelişimlerine katkı sağladığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal ağlar, sosyal medya, mesleki gelişim, öğrenme-öğretme ortamı, sosyal ağ meslek grupları.

ABSTRACT

M. Sc. Thesis Preparer: Engin EVNİ

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Kırşehir Ahi Evran University, Institute of Social

Sciences Department of Educational Sciences

Science of Curriculum and Instruction

In It is important for teachers to innovate and improve themselves professionally. Professional development has different applications. Today, informal environments are used for professional development and information technology offers important opportunities. Social networks are one of the favorable environments that can be used for professional development. Teachers have the opportunity to increase their knowledge, skills and competencies through social networks.

this study, the use of social networks in the learning - teaching environment and the role of teachers in professional development are investigated. A mixed method (sequential transformative design) was used in which the quantitative and qualitative data were collected and analyzed sequentially. Quantitative data of the study were obtained from 258 branch teachers who worked in the public secondary schools affiliated to the Nevşehir Provincial Directorate of National Education in the academic year of 2016/2017. Two different instruments were used as data collection tools. The form developed by the researcher was used to collect quantitative data. Through the quantitative data collection, a section consisting of personal information of the participants and a total of 20 items were prepared to ensure that the collected data were collected for the research problem. A semi-structured interview form developed by the researcher and involving 8 open-ended questions was used for the collection of qualitative data. For the validity of the scale, first the expert opinion was taken and after the exploratory factor analysis was done. The obtained data were analyzed by frequency, percentage values, arithmetic mean, standard deviation, independent sample t test and variance analysis test.

It was observed that teachers were active in using social networks and they were inclined to contribute to reaching content, analyzing and contributing contents to social

networking groups. Teachers have been using social networking teaching methods and techniques in their own branches, and in the professional sense they are in the act of following current issues. Teachers interviewed indicate that they involve to the professional development of social networks. They also expressed that they made various transfers to the learning-teaching environment through social networks. Based on research findings, it has been found out that teachers contribute positively to social networking groups and their professional development.

Anahtar Kelimeler: Social networks, social media, professional development, learning-teaching environment, social networking job groups.

ÖNSÖZ

Öğretmenlik mesleği, toplumsal açıdan büyük sorumluluklar taşımaktadır. Bu nedenle öğretmenlerden toplum ile bütünleşme ve toplumsal dönüşüme öncülük etme görevi beklenmektedir. Bu görevi yerine getirebilmeleri için öğretmen adaylarının hizmet öncesinde bu becerileri kazanmış olması gerekir. Öğretmenlerin gelişimi hizmet süresince de devam etmektedir. Bu yüzden öğretmenin mesleki gelişiminde süreklilik sağlanmalıdır. Mesleki gelişim, öğretmenlerin kendilerini yenileme sürecidir. Mesleki gelişim, aynı zamanda öğretmenleri destekleyen ve teknolojik yeniliklere ayak uydurmalarında yardımcı olan bir süreçtir. Mesleki gelişim ile elde edilen yetkinlikler, öğretmenlerin öğretim programlarını öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerine göre uyarlayabilme ve yeni programlar tasarlayabilme becerilerine katkı sağlar. Ayrıca öğretmenlerin mesleki gelişimleri, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayan öğrenme-öğretme ortamlarını da oluşturmasına yardımcı olur.

Toplumun her alanında değişim ve gelişim meydana gelecektir. Eğitim alanında meydana gelecek olan değişimin merkezi okullardır. Öğrenci başarısını artırabilmek okulların süreç içerisinde sürekli ve yaratıcı bir şekilde çalışması ile ilgilidir. Eğitimin odak noktası olan okulların teknolojik gelişmeler ve yenilikler çerçevesinde yeniden gözden geçirilmelidir. Okullar bu değişimi ve çevrelerinde olup biteni kendi kurumlarında uygulamalıdır. Teknolojik gelişmeler okul programlarına uygulanabilmeli ve öğretmenler bu konuda bilgilendirilmelidir. Öğretmen değişimin bir parçası olmalıdır. Öğretmenler gerek mesleki gelişimlerine gerekse öğrenme-öğretme ortamlarındaki değişimlere ayak uydurmalıdır. Sosyal ağların kullanımının her geçen gün artması bu değişime yardımcı olacaktır.

Tez konusunun seçiminde gerekse tez yazım sürecinde sabrı ve hoşgörüsü ile desteklerini esirgemeyen, farklı bakış açıları kazanmamda rol oynayan, bilgi, birikim ve deneyimleri ile ufkumu genişleten değerli tez danışmanım Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK'e şükranlarımı ve saygılarımı sunuyorum. Ayrıca her zaman desteğini esirgemeyen ve bana destek olan aileme, eşime ve Canım Kızım Ece'ye sonsuz sevgilerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	iii
BİLDİRİM.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
ÖN SÖZ.....	ix
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
RESİMLER LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR	xvi
BÖLÜM I	1
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırma Konusu ve Problemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	1
1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
BÖLÜM II.....	4
2. KAVRAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ LİTERATÜR.....	4
2.1. Sosyal Ağlar.....	4
2.2. Mesleki Gelişim.....	8
2.3. Mesleki Gelişim Açısından Sosyal Ağlar.....	15
2.4. Sosyal Ağların Öğrenme–Öğretme Ortamında Kullanımı.....	18

BÖLÜM III	20
3. YÖNTEM	21
3.1. Araştırma Modeli	21
3.2. Araştırma Evren ve Örnekleme	21
3.3. Veri Toplama Aracı	23
3.4. Verilerin Analizi	24
BÖLÜM IV	26
4. BULGULAR	26
4.1. Nicel Bulgular	26
4.2. Nitel Bulgular	40
BÖLÜM V	60
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	60
5.1. Sonuç	60
5.1.1. Araştırmanın Nicel Kısmı İle Ulaşılan Sonuçlar	61
5.1.2. Araştırmanın Nitel Kısmı İle Ulaşılan Sonuçlar	64
5.2. Öneriler	66
5.2.1. Uygulayıcıya Öneriler	66
5.2.2. Araştırmacılara Öneriler	67
KAYNAKÇA	68
EKLER	72
ÖZGEÇMİŞ	82

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlere Ait Kişisel Bilgiler	22
Tablo 3.2. Güvenilirlik Analizi.....	24
Tablo 3.3. Normallik Testi.....	24
Tablo 3.4. Kaiser-Maier-Olkin (KMO) ve Barlett Testi.....	25
Tablo 3.5. Açıklayıcı Faktör Analizi Madde Matriksi.....	26
Tablo 4.1. Öğretmenlerin Yaygın Olarak Kullandıkları Sosyal Ağ Türleri	27
Tablo 4.2. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanım Sıklıkları.....	28
Tablo 4.3. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Sosyal Ağları Kullanma Sıklıkları Çapraz Tablosu.....	29
Tablo 4.4. Cinsiyet Değişkenine Göre Sosyal Ağların Kullanımının Öğretmenlerin Mesleki Gelişimindeki Rolüne İlişkin t-Testi Sonuçları.....	30
Tablo 4.5 Cinsiyet Değişkenine Göre Sosyal Ağların Öğrenme Ortamında Kullanımına Ait t-Testi Analizi Sonuçları.....	31
Tablo 4.6. Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmenlerin Sosyal Ağları İletişim Amaçlı Kullanımına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	32
Tablo 4.7. Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Sosyal Ağların Kullanımının Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkısına Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	33
Tablo 4.8. Mesleki Kıdemlerine Göre Öğretmenlerin Sosyal Ağları Mesleki Gelişimlerinde Kullanımına Ait Tukey Testi Sonuçları.....	33
Tablo 4.9. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemine Göre Sosyal Ağları Öğrenme Ortamında Kullanımına Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	34
Tablo 4.10. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Sosyal Ağları İletişim Amaçlı Kullanımlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	35
Tablo 4.11. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Sosyal Ağları İletişim Amaçlı Kullanımlarına Ait Tukey Testi Sonuçları	35
Tablo 4.12. Öğretmenlerin Sosyal Ağlarını Kontrol Etme Sıklıklarına Göre Sosyal Ağları Öğrenme Ortamında Kullanımı Arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	33

Tablo 4.12. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanımının Mesleki Gelişimine Katkısına İlişkin Öğretmen Görüşleri İle Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	36
Tablo 4.13. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanımının Öğrenme-Öğretme Ortamında Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri İle Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	37
Tablo 4.14. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanımının İletişim Amaçlı Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri İle Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	38
Tablo 4.15. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanımının İletişim Amaçlı Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri İle Kullanım Sıklığına Ait Tukey Testi Sonuçları.....	39
Tablo 4.16. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanma Durumları ve Kullanım Sıklığı.....	40
Tablo 4.17. Sosyal Ağların Öğrenme-Öğretme Ortamında Kullanımı.....	41
Tablo 4.18. Sosyal Ağların Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkısı.....	43
Tablo 4.19. Sosyal Ağların İletişimdeki Rolü.....	46
Tablo 4.20. Sosyal Ağların Gelecekte Eğitim - Öğretim ve Mesleki Gelişime Faydaları.....	51
Tablo 4.21. Sosyal Ağların Öğretmenleri Araştırmaya Yöneltilme.....	53
Tablo 4.22. Sosyal Ağların Öğretmenler ve Öğrenciler Üzerindeki Olumsuz Etkileri.....	55
Tablo 4.23. Sosyal Ağların Okulun Gelişim Sürecine Katkısı.....	56

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1: Karma Yöntem Tasarım Matrisi.....21

RESİMLER LİSTESİ

Sayfa

Resim 1. Sosyal Ağ Örnekleri.....	5
Resim 2. Sosyal Ağların Sınıflandırılması.....	6
Resim 3. Ortaokul Matematik Öğretmenleri Doküman Paylaşım Grubu.....	82
Resim 4. Yükseköğretim Kurumlar Sınavı Soru Paylaşım Grubu.....	82
Resim 5. Yükseköğretim Kurumlar Sınavı Soru Paylaşım Grubu.....	83
Resim 6. Whatsapp Veli Grubu.....	83
Resim 7. Okul Müdür ve Müdür Yardımcıları Bilgi Paylaşım Grubu.....	84
Resim 8. MEB Şube Müdürlüğü Sınavlarına Hazırlık.....	84

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılan kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda belirtilmiştir.

Kısaltmalar	Açıklamalar
ÖYGM	Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü
MEB	Mili Eğitim Bakanlığı
TALIS	The OECD Teaching and Learning International Survey
NSDC	Birleşik Devletler Ulusal Personel Geliştirme Kurulu
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
EARGED	Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı
FATİH	Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın konusunu ve problem durumunu oluşturan; sosyal ağların öğrenme ortamında kullanılması ve sosyal ağların öğretmenlerin mesleki gelişimindeki rolüne ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Bunun yanı sıra araştırmanın amacına ve önemine ilişkin tespitlere ve gerekçelere de yer verilmiştir.

1.1.ARAŞTIRMANIN KONUSU VE PROBLEMİ

Eğitim, toplumun ve hayatın vazgeçilmez öğelerinden bir tanesidir. Toplumun gelecek yıllara yapacağı en önemli yatırım, kültür aktarımı olan eğitimidir. Eğitim bu derecede önemli olduğuna göre, eğitimin uygulayıcısı öğretmenlerin de önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Yenilenen dünyada topluma bireyler kazandırmak için öğrenme-öğretme ortamının dünyanın gereksinimlerine uygun olarak biçimlendirilmesi gerekmektedir. Toplumun öğrenme ortamını, öğrenme ortamının da okulu biçimlendirdiği dünyada, öğrenme-öğretme ortamının da geleceğe daha uygun bir biçimde yeniden yapılanması ve dünyanın gereksinimlerini belirtecek bir biçimde tasarlanmasını gerekmektedir. Öğrenme-öğretme ortamlarının şekillendiricisi olan öğretmenlerin dünyanın geleceğini tasarlayabilen, dünyanın işleyişini anlamış, kendilerinin de devamlı gelişen bireyler olması da beklenmektedir. Bu durum ise eğitimcilerin mesleki gelişim faaliyetlerini ve bu faaliyetlerdeki önemini ortaya çıkarmaktadır. Mesleki çalışmalar, öğrenme-öğretme ortamının, dünyanın ve eğitimcilerin gereksinimlerine göre yapılması gereken belli çalışmaları içermektedir. Bu çalışmalar, öğretmenlerin okul içinde ve okul dışında gerçekleştirdiği faaliyetlerdir. Öğretmenler sosyal ağlarda meslektaşlarıyla sosyal ağ gruplarında çeşitli etkinlikler gerçekleştirmektedirler. Sosyal ağlarda oluşturulan bu gruplarda öğretmenler gerek özel alan becerileri gerekse genel mesleki becerileri çerçevesinde çeşitli mesleki gelişim faaliyetleri yapmaktadırlar. Teknolojinin gün geçtikçe ilerlemesi ile bu faaliyetler hizmet içi eğitimlerin yanında internet ortamında da yapılmaktadır. Web 2.0 ile gelişen internet teknolojileri öğretmenlerin de mesleki gelişim faaliyetlerini kolaylaştırmaktadır. Öğretmenler, sosyal ağlar sayesinde meslek grupları oluşturmaktadırlar. Bu mesleki grupların öğretmenlerin mesleki gelişim faaliyetlerini etkilediği görülmektedir. Öğretmenler, zümrelerinin veya meslektaşlarının oluşturduğu

sosyal ağlardaki meslek gruplarında üretilen içeriğe ulaşmakta veya bu içeriği paylaşımlarıyla zenginleştirmektedirler. Böylece mesleki gelişim faaliyetlerini internet ortamında da devam ettirmektedirler (Özer ve Gelen, 2008).

İletişim araçları ve internetin gelişmesi, bireylerin hayat tarzını ve alışkanlıklarını hızla değiştirmektedir. Teknolojik gelişime bağlı olarak farklı iletişim araçları da ortaya çıkmaktadır. İletişim teknolojileri içerisinde en yaygın olanı internetin, her sektörde kullanıldığı görülmektedir. İnternetin sağladığı imkânların başında sosyal ağlar sayesinde sosyal gruplarda hızlı iletişim kurulmasıdır. Artık insanlar sosyal ağları günlük hayatı yazmada, bu günlük hayat üzerine tartışmada ve yeni fikirler geliştirmede kullanmaktadırlar (Beril ve Mikail, 2010). Sosyal ağların sunduğu imkânlar nedeniyle bu teknolojiyi kullananların sayısı da giderek artmaktadır. Sosyal ağlar artık günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Birçok sosyal ağ sitesi ortaya çıkmış ve bu siteler insanların iletişimini, etkileşimini, işbirliğini, çalışmasını ve hatta öğrenme sürecini bile yeniden şekillendirmiştir (Gülbahar, 2010). Bu noktada, sosyal ağların okul hayatında öğrenme amacıyla yeterince kullanılıp kullanılmadığı sorusu akla gelmektedir. Kullanıcıların sosyal ağlarda harcadıkları zaman, sosyal ağların ortaya çıktığından bugüne iki veya üç kat daha fazla artmış bulunmaktadır. Kullanıcılar, sosyal ağlarda gerçek kimlikleri ile yer almakta ve her türlü bilgiyi özgürce paylaşabilmektedir. Bu denli yaygınlaşan sosyal ağ sitelerinin, eğitim süreçlerinde de çok farklı amaçlarla etkin bir şekilde kullanımı büyük önem taşımaktadır (Mazman, 2009).

İnternet sayesinde bireylerin özellikle ergen ve genç yetişkinlerin bilgi oluşturmak ve aynı zamanda bilgiyi paylaşmak amacıyla sosyal ağları kullandıkları görülmektedir. Öğrenme-öğretmen ortamlarında sosyal ağların uygulanmasının, öğrenciler ve öğretmenler arasında daha etkili bir iletişim sağlayacağı görülmektedir. Öğrenme araçlarını çeşitlendirmek ve öğrenme faaliyetlerini geliştirmek ve sosyal ağların sunduğu fırsatlardan yararlanmak için, öğretmen ve öğrencilerin sosyal ağları kullanmaya ayak uydurmaları gerekir (Tiryakioğlu ve Erzurum, 2011). Öğretmenler de bu sosyal ağlar aracılığıyla öğrencileriyle iletişim kurabilir, onların sorunlarından haberdar olabilir ya da dersle ilgili malzeme sunabilirler. Bu durum öğretmenlerin öğrencileriyle olan etkileşimini güçlendirmektedir. Sosyal ağlar, herkes için kolay erişilebilir bir uygulama olduğundan öğretmenlerin de sosyal ağları mesleki gelişimlerinde ve öğrenme-öğretme ortamında kullanmaları da kaçınılmazdır (Özmen, 2011).

Bu araştırmada; öğretmenlerin sosyal ağları kullanımları konusu ele alınmıştır. Bu bağlamda problem cümlesi “Sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullanımları ve öğretmenlerin mesleki gelişimindeki rolü nedir?” olarak belirlenmiştir.

1.2. ARAşTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Toplumumuzda internet kullanımı gün geçtikçe artmaktadır. İnternet ortamları ise çeşitli amaçlarla kişiler tarafından kullanılmaktadır. Bilgi alma, sosyalleşme ve eğlence alanlarında oldukça fazla kullanılmaya devam eden sosyal ortamlar gün geçtikçe bu alanlara yenilerinin eklenmesiyle daha da yaygınlaşmaktadır. Sosyal ağlarda oluşan bilgi alma amaçlı toplulukların geleneksel öğrenme ortamlarının önüne geçtiği ve daha ilgi çekici hale geldiği düşünülmektedir. Kendilerine sanal bir kimlik oluşturan kişiler online ortamlarda çeşitli iletişimlerde bulunarak öğrenmelerini devam ettirmektedirler.

Öğretmenler ise kendi özel veya mesleki alan ile ilgili sosyal ağ grupları oluşturmakta ve bu çevrimiçi ortamlarda bilgiye ulaşmakta veya sahip oldukları bilgi ile üretilen içeriği zenginleştirmektedirler. Öğretmenler için hayati noktanın mesleki gelişim olduğu, gelişen, değişen günümüz koşullarına ayak uydurmaları gerekliliği ve çağa hazır öğrenciler yetiştirme görevlerinin önemi düşünüldüğünde, sosyal ağların sağladığı esneklik, kolay ulaşılabilirlik ve hız gibi boyutlarıyla ön plana çıkmaya aday olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada öğretmenlerin sosyal ağları öğrenme-öğretme ortamında kullanımına ve bu ağların mesleki gelişimindeki rolü incelenmiştir. Bu kapsamda sosyal ağların öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisini, öğrenme-öğretme ortamında kullanımına etkisi de incelenmektedir. Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar ile öğretmenlerin sosyal ağların öğrenme-öğretme kullanımları ve mesleki gelişimlerine etkisi belirlenecek ve bu etkiye uygun çeşitli önerilerde bulunulacaktır. Öğretmen görüşleri doğrultusunda öğretmenlerin sosyal ağlarda karşılaştıkları zorluklar belirlenecek ve bu ağların avantajları ve dezavantajları hakkında da bilgi edinilmiş olunacaktır. Sonuç olarak sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullanımı ve öğretmenlerin mesleki çalışmalarına etkisinin incelenmesi noktasında literatürün oluşması açısından araştırma önem taşımaktadır.

Bu araştırmanın amacı; öğretmenler günlük hayatlarında kullandıkları sosyal ağları öğrenme-öğretme ortamında kullanımı, mesleki gelişimlerine etkisi ve bu ortamları kullanırken zorlaştırıcı ve kolaylaştırıcı unsurlara yönelik görüşlerinin belirlenmesidir.

Bu amaç kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1) Öğretmenlerin yaygın olarak kullandıkları sosyal ağ türleri nelerdir?
- 2) Öğretmenlerin sosyal ağlarını kontrol etme sıklıkları nedir?
- 3) Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım sıklığı mesleki kıdeme bağlı olarak farklılaşmakta mıdır?
- 4) Öğretmenlerin sosyal ağları, mesleki gelişimlerinde, öğrenme-öğretme ortamında ve iletişimde kullanmaları cinsiyete bağlı olarak farklılaşmakta mıdır?
- 5) Öğretmenlerin sosyal ağları mesleki gelişimlerinde, öğrenme-öğretme ortamında ve iletişimde kullanmaları mesleki kıdeme bağlı olarak farklılaşmakta mıdır?
- 6) Öğretmenlerin sosyal ağları mesleki gelişimlerinde, öğrenme-öğretme ortamında ve iletişimde kullanmaları sosyal ağları kontrol etme sıklığına bağlı olarak farklılaşmakta mıdır?
- 7) Sosyal ağ hesabı olan öğretmenlerin, sosyal ağ gruplarına üye olmadaki amaçları nedir?
- 8) Öğretmenlerin sosyal ağlarda meslekleriyle ilgili paylaşım yapma durumları nedir?

1.3. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Nevşehir İli Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ortaokullarda görev yapan öğretmenlerle sınırlıdır.

1.4. TANIMLAR

Bu bölümde, araştırmanın nihai amacı, genel hatları ve araştırma sonuçlarının doğru biçimde anlaşılabilmesi için çalışmanın temel dayanağını oluşturan bazı kavramların açıklamalarına yer verilmiştir.

Sosyal Ağ: Bir ya da birden fazla toplumsal ilişkiyle birbirine bağlanmış, bireylerin bir toplumsal bir bağ oluşturmasıdır (Marshall,1999).

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde, araştırmanın temelini oluşturan kavramsal çerçeveye ait alan yazın taraması sonucu elde edilen bilgilere yer verilmiştir. Bu bilgiler ışığında gerçekleştirilen çalışma ve ortaya çıkan sonuçların tartışılmasına zemin oluşturulmaya çalışılmıştır.

2.1. SOSYAL AĞLAR

Sözlük ifadesiyle sosyal ya da toplumsal ağ, bir ya da birden fazla toplumsal ilişkiyle birbiriyle iletişim içinde olan, bireylerin toplumsal bir bağ oluşturmasıdır (Marshall, 1999). Sosyal ağlar, kişilerin internette sosyo-kültürel çevrelerinde iletişim kurabilecekleri, etkileşime geçebilecekleri ve normal sosyal yaşamda yapılan çeşitli jestleri simgeleyen sembolik hareketleri göstermeye yarayan ağlar olarak da ifade edilmektedir (Chip, 2011).

Büyükşener'e (2009) göre, kişiler çerçevesi çizilmiş bir sistemde halka yarı/açık profil oluşturabilmektedirler. Etkileşimde olduğu arkadaşlarının listesini açıkça verebilmektedirler. Diğer kullanıcıların sistemdeki listelenmiş bağlantılarını görebilmekte ve aralarında gezinti yapabilmektedirler. Bu tür olanaklara izin veren web tabanlı hizmetlere sosyal ağlar denilmektedir.

Murat ve Mübin'e (2012) göre, Web 2.0 teknolojisinin ortaya çıkışıyla birlikte sosyal ağların yeni bir türü olan çevrimiçi sosyal ağlar popüler hale gelmiştir. Bireyler giderek artan bir şekilde var olan sosyal ağlar üzerinden sanal sosyal ilişkilerini ve sanal hayatlarını geliştirmeye çalışmaktadır. Miller (2009) sosyal ağ sitelerinin, bireylere arkadaşları veya sınıf arkadaşlarıyla bilgi alışverişinde bulunma imkânı sağladığını belirtmektedir.

Beril ve Mikail'e (2010) göre, sosyal ağ siteleri ve sosyal medya siteleri arasında fark vardır. Sosyal ağ siteleri ortak ilgiler çevresindeki insanları bir araya getiren etkinlikler ve tutumlardır. En yaygın kullanılan sosyal ağ siteleri: Facebook, Myspace, LinkedIn. Sosyal medya siteleri ise kullanıcı tarafından yaratılan içerikleri paylaşmak için kullanılır. En yaygın kullanılan sosyal medya siteleri: YouTube, Twitter, Flickr.

Sosyal ağların sayısının son dönemde devamlı artması bireylerin etkileşimini, paylaşımını, çalışmasını ve hatta öğrenme sürecini dahi etkilemiştir. Öğrenme ve öğretim

tecrübelerini zenginleştirmek için üniversitelerdeki öğrenciler, akademisyenler ve kurumlar sosyal ağların imkânlarını kullanmaktadırlar. Sosyal ağlar iletişim yeteneklerini geliştirir, katılımı ve sosyal bağlılığı artırır, akran desteğini güçlendirir ve paylaşımaya dayalı öğrenmenin gerçekleşmesini sağlar (Jones, N., 2012). Bunun haricinde, öğretmenlere akademik çalışmalarını devam ettirmek ve sonuçlarını paylaşmak için yeni fırsatlar sağlamaktadır. Sosyal ağlar sayesinde akademisyenler, araştırmalarını paylaşmak, yeni çıkan araştırmaları takip etmek, diğer araştırmacılarla işbirliği içinde araştırmalar yapmak gibi imkânlarla sahip olabilmektedirler. Bu amaçla facebook, fwitler gibi genel amaçlı sosyal ağların yanı sıra akademik çalışmaların paylaşıldığı sosyal ağlar da bulunmaktadır. Bu ağlara academia.edu, epernicus network, researchgate, methodspace, sciencestage gibi web sayfaları örnek olarak verilebilirler. Resim 1.'de farklı sosyal ağların isimleri yer almaktadır.

Resim 1. Sosyal Ağ Örnekleri

Sosyal ağlar farklı kriterlere göre ayrıştırılmaktadırlar. Genel olarak sosyal ağların kategorize edilmesinde 4 kriterden yararlanılmaktadır: Kayıtlı, davetli, sosyal ve profesyonel sosyal ağlardır. Bazı sitelerde kullanıcılar istedikleri anda siteye kayıt olarak kullanıcı olabilmektedirler. Davetli sitelere üye olabilmek için, kullanıcının öncelikle bu sayfaların kullanıcısı olan bir başka üye tarafından davet edilmesi gerekmektedir. Sosyal

ve profesyonel sosyal ağlarda girilen bilgilerin türü aynı zamanda kullanıcıların profilini de ortaya koymaktadır. İş amaçlı profillerde, profesyonellerin birbirleriyle iletişimde ihtiyaç duyulabilecek uzmanlık alanı, iş ve eğitim geçmişi, iletişim bilgileri gibi detaylara yer verilmektedir (Burak, 2013).

SOSYAL AĞLARDA SINIFLANDIRMA					
KATEGORİ	Arkadaşlık ve Çevre Edinme	Sosyal İş Ağları	Çöççatanlık Ağları	Mezuniyet Ağları	Marka Sosyal Ağları
AMAÇ	Sosyal Çevre Odaklı	Kariyer ve İş Geliştirme	Ruh Eşini Bulma, Evlilik	Mezunlar ve Aynı Okul Okuyanlar	Marka Tutkunları Marka Elçileri
	  	 	 	 	
<p>* Sosyal Ağlar burada verilen marka örnekleri ile sınırlı değildir. Sınıflandırmayı örneklendirmek için seçilmişlerdir</p> <p>* Facebook 2004 yılında Harvard Üniversitesi öğrencilerini bir araya getiren bir sosyal paylaşım sitesi olarak kuruldu. Ancak diğer kategorilerde hizmet ediyor.</p>					

Tasarım Ercüment Büyüksener 2009 - Türkiye İnternet Konferansı Sosyal Ağlar Konuşması

Resim 2. Sosyal Ağların Sınıflandırılması (Büyüksener, 2009)

Onat ve Kılıç (2008) sosyal ağları aşağıdaki gibi sınıflandırmıştır:

- Genel kullanıma açık, daha çok gençlerin kullandığı siteler; Facebook, Orkut, Yonja, MySpace, OpenSocial, Twitter, Instagram.
- İş ağları (business networks); LinkedIn, BNI, GBN, Cember.net, Xing.com,
- Uzmanların ve ilgi alanlarının sosyal ağları; Mediapost.com, Marketing Professionals network (mpn.boston.org), pazarlama amaçlı Arkamarka.com
- Etnik ağlar; Cyworld (Güney Kore), AsianAvenue (Asya), BlackPlanet (siyahlar), Corazons.com (İspanyol asıllılar)
- Belirli yaş gruplarına hitap eden ağlar; SagaZone
- Yerel topluluklar oluşturmak için kurulan ağlar; ResidentsHQ (Büyük

binalarda yaşayan insanların online iletişim ortamlarını kurmalarını amaçlar)

2.2. MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin mesleki gelişimi, öğrenci başarılarını artıran onları geleceğe hazırlayan, öğretmenlerin ihtiyaç duydukları bölümlerde kendilerini geliştiren, yeni bilgilerin öğrenildiği, sürekli yenilenme sürecidir (İlhan, 2013). Mesleki gelişim eğitimciler için yol gösteren ve onları destekleyerek teknolojik değişimlere ayak uydurmalarına yardımcı olan bir süreçtir. Mesleki gelişim sonucundaki yeterlikler, eğitimcilerin eğitim programlarını öğrencilerinin hazır bulunuşluk durumlarına göre ayarlayabilmelerine veya yeni programlar üretebilmelerine ve öğrencilerin gereksinimlerini karşılayacak olan eğitim süreçlerini meydana getirmelerine olanak veren sistemlerdir (Albion, 2008).

Eğitim ve eğitimde değişen yöntemler, bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim sürecinde kullanımı ve bununla birlikte öğretim materyallerinin çoğalması, eğitimcinin öğrenme-öğretme ortamındaki görevini değiştirmekte bu da mesleki gelişim faaliyetlerinin önemini ortaya çıkmasında önemli bir etken olmaktadır. Bu değişim ile öğrenme-öğretme ortamında kullanılacak yeni etkinliklerin tasarımında mesleki gelişime ihtiyaç duyulmaktadır (Odabaşı ve Kabakçı, 2007).

Teknoloji okuryazarlığı eğitimciler için önemli bir etkidir. Öğrenme sürecinde bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımı eğitimcilerin teknoloji okuryazarlığına bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sayede edinilen yeterliklerin uygulanabilecek eğitim ortamlarının edinilmesi çok önemlidir. Böylelikle öğretmen öğrendiği yeterliğin boşa gitmeyeceğinin farkına varacaktır (Seferoğlu, 2004).

Eğitimcilerin daha başarılı, aktif, risk alan, bilgi iletişim teknolojileri kullanan ve kendilerini geliştirebilen bireyler olmaları gerekmektedir. Yükseköğretim kurumlarında yalnızca salt bilgilerin alınması öğretmenlerin iş hayatında kendilerini yetersiz görmelerine sebep olmaktadır. Öğretmenler mesleki gelişim etkinlikleri ile güncel olmayan bilgilerini yenilemekte, yeni etkinlikler öğrenebilmektedirler (Başaran, 1993).

Mesleki gelişim, öğretmenlerin değişen bilgi iletişim teknolojileri ile ortaya çıkan gelişimlerin ve öğrenme alanındaki faaliyetlerin ortaya çıkardığı bilgi, beceri ve davranış kazanmalarına odaklanmaktadır. Eğitimcilerin yetişmesinde öneme sahip olan mesleki

gelişim faaliyetleri bilgi ve iletişim teknolojileri ile önem kazanmaktadır (Odabaşı ve Kabakçı 2007).

Hizmet içi eğitim çalışmalarında ve hizmet öncesi eğitimde öğretmenler özel alan eğitimleri yanında öğretmenlik mesleğine yönelik eğitimler de almaktadır. Bu eğitimler sırasında öğretmen adayları dünyanın ekonomik, sosyal ve kültürel ilerleyişine katkı sağlayacak şekilde yönlendirilmelidir (MEB, 2010). Ancak eğitimcilerin görevlerine başlamaları ile birlikte mesleki becerilerini güncelleme konusunda çokça hevesli olmadıkları anlaşılmaktadır. Örneğin öğretmenlerin yüksek lisans ve doktora yapma oranı %7 civarındadır. Mesleki gelişim olarak öğretmenlerin hevesli olmamaları teknoloji okuryazarlığı konularında da görülmektedir (Abazaoğlu, Yıldırım ve Yıldızhan, 2014).

Birleşik Devletlerde Ulusal Personel Geliştirme Kurulunun Standartları (NSDC), aktif öğrenci başarısının ancak kaliteli mesleki faaliyetleri ile sağlanabileceği kanısına varmış, teknolojik araç-gereçlerin eğitimci gelişimi için önemli olduğunu vurgulamıştır. Bu teknolojik araç-gereçlerin, öğrenme-öğretme ortamında kullanılınca etkili olabileceğini savunmuştur. Öğretmenlerin aktif olarak bilgi-teknolojilerini kullanmaları, sadece yaşadıkları toplum için geçerli değildir. Ayrıca eğitimciler ve eğitim yöneticilerin arasında düşüncelerinin konuşulduğu, paylaşımların yapıldığı, işbirlikçi öğrenmenin teşvik edildiği ve sosyal ağların kullanımının artmasına da ortam hazırlamaktadır (Bristow, 2013).

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki değişim ve öğretimde kaliteye yönelik beklentiler ve yenilikler ile ortaya çıkan toplumsal gereksinimler, öğrencilerin ilgi, ihtiyaçları ve eğitim - öğretimdeki etkileri mesleki gelişim faaliyetlerini zorunlu hale getirmektedir. Eğitimciler öğretmenlik mesleğini gerçekleştirmede ve bütün bu etmenler çerçevesinde öğrenciler yetiştirmede önemli görevlere sahip olup aktif rol oynamaktadır (Odabaşı ve Kabakçı, 2007). Eğitimcinin meslek hayatında sürekli yeni bilgiler öğrenmesi, hem kendisinin mesleki anlamda geliştirir hem de öğrencilerine vereceği eğitim-öğretim faaliyetlerinin kalitesini arttırır.

Mesleki gelişim faaliyetleri ile kendine özgüveni artan eğitimci neleri yapabileceğinin farkına varacaktır. Öğretmenleri daha istekli ve motive bir biçimde çalışmaya yönlendirecek olan mesleki gelişim faaliyetleri olumlu dönütleriyle daha aktif olan eğitimcinin çok çalışmasını sağlayacaktır (Akdağ, 2014).

Öğretmenler için mesleki gelişim faaliyetleri çok önemlidir. Öğretmenler yeteri kadar mesleki gelişim sağlayamazsa yenilikleri takip edemezse bir süre sonra eğitim-

öğretim hayatında kendilerini diğer meslektaşlarından izole edilmiş olarak hissetmeye başlayacaktır. Mesleki gelişim faaliyetleri öğretim kalitesini artıracığı için öğrenme-öğretme ortamında pozitif bir etki yaratacaktır. Okul paydaşları olan öğrenci, eğitim yöneticileri ve velileri de olumlu yönde etkileyecektir. Mesleki gelişim, eğitimcinin sadece var olan bilgi ve becerilerinin yenilenmesi veya geliştirilmesini değil, ayrıca mesleki gelişim etkinliklerinin önemli bir parçası olan yeni bilgiler ile donatılmasını da sağlayacaktır (Odabaşı ve Kabakçı, 2007).

Eğitici mesleki gelişim faaliyetlerini iş hayatına yaymalı ve yeni bilgi, becerilere hazır olmalıdır. Mesleki gelişim uygulamaları eğitimcilerin gereksinimlerini karşılarken, eğitim-öğretimin paydaşlarından olan öğrenci gereksinimlerini göz ardı etmemelidir. Mesleki anlamda gelişime açık eğitimciler okul içerisinde farklı bir kurum kültürü oluşturabilecek ve aidiyet duygusunu artırarak okul başarısında aktif rol alacaklardır (Odabaşı ve Kabakçı, 2007).

Öğretmenlikte eğitim-öğretim sürecinde gereken bilgi, beceri ve yetenekleri kazanmada öğretmenlerin mesleki gelişimi önemli bir rol almıştır. Bu kapsamdaki araştırmalara bakıldığında öğretmenlerin mesleki gelişiminin önemli bir sorumluluk olduğu anlaşılmaktadır. Bu şekilde eğitim-öğretim kalitesinin pozitif yönde ilerleyeceği ve bununla birlikte öğrenci başarılarının da artacağı ön görülmektedir. Öğrencilerin farklı sosyo-ekonomik-kültürel yapılarda büyümelerinden, farklı yaşlarda ve her öğrencinin farklı hazır bulunuşluk düzeyinde olmalarından dolayı öğretmenlerin farklı yöntem ve programlara başvuru yapmaları gerekmektedir (Seferoğlu, 2004).

Eğitimcinin, okul idarecisinden beklentileri ve okul idaresinin de eğitimcilerden beklentileri bulunmaktadır. Eğitimci, alanında uzmanlaşabilen, kariyer yapabilen, kendini sürekli geliştirebilen ve araştırabilen, teknolojik gelişmelere ayak uydurabilen bütün bu gereksinimlere karşılık verebilen kişidir. Lider öğretmen meslektaşlarına da örnek olabilen, mesleki iş birliği en üst seviyede olmalıdır.

Eğitimci, mesleki olarak müfredat konularını öğrencilerine öğretmekle sorumlu iken aynı zamanda öğrencilerine örnek olma, rehberlik etme davranışlarını da göstermelidir. Eğitimci bunu yapabilmesi için mesleki gelişim faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamalı, mesleki olarak üst seviyelere çıkma çabası göstermelidir.

Modern eğitim-öğretim anlayışına göre öğrenme-öğretme ortamının merkezinde eğitimci değil öğrenci olmalıdır. Eğitimcinin ise öğrencilerine rehberlik etmesi

beklenmektedir. Bu anlamda eğitimci, bilgi paylaşılan, bulunduğu ortamdaki diğer eğitimcilerde paylaşım yapma isteği uyandıran, ihtiyaçların farkında olan ve bu ihtiyaçları giderme çabası içinde olan birey olarak görülmelidir. Bununla birlikte eğitimcilerin mesleki gelişimleri ön plana çıkmaktadır (Işık, Çiltaş, ve Baş, 2010).

Küreselleşen dünya eğitimi, sürekli öğrenmeyi içeren, bilgi aracılığıyla bilgi üreten ve bilgi ile yaşayan bir döngüdür. Bilgi toplumlarında bireylerin yaratıcı, sorgulayıcı, düşünen ve öznel olmaları beklenmektedir (Bozkurt, 2014).

Mesleki gelişim süreci, hayat boyu öğrenmenin içinde olan bir süreçtir. Her ne kadar hizmet içi eğitim kavramından evrilmiş bir kavram olsa da bu konuda bir görüş birliği olmamıştır. Bununla beraber mesleki gelişim ile araştırmalar yapan Guskey'e (2000) göre mesleki gelişim, öğrencileri ilerletmek, eğitimcilerin mesleki bilgi, yetenek ve davranışlarını geliştirmek için yürütülen süreç ve faaliyetler olarak isimlendirilmiştir.

Mesleki gelişimin gerçek hedefi ise eğitimcilerin bireysel becerilerini arttırmak, verimsiz bir şekilde uygulanan etkinlikleri yeninde düzenlemek, eğitim normlarına göre öğrenciler yetiştirmek ve politikaların uygulanabilmesini sağlamaktır. Ülkemizde yapılan hizmet içi eğitim faaliyetleri ise Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından çevrim içi ya da yüz yüze olarak yapılmaktadır. Yüz yüze yapılan hizmet içi eğitimler eğitim-öğretim sürecinde veya yaz tatillerinde yapılmaktadır. Eğitim-öğretim yılı başlangıcında ve sonunda uygulanan mesleki seminer faaliyetleri ise zorunlu olarak yapılmaktadır. Eğitim-öğretim yılı içinde ise öğretmenlerin gönüllü olarak başvurdukları mesleki gelişim faaliyetleri bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sunulan mesleki faaliyetler öğrenme-öğretme ortamı içerisinde ve dışında olmak üzere ikiye ayrılarak yapılmaktadır. Okul içindeki mesleki gelişim faaliyetleri okul temelli mesleki gelişim ismiyle ve okul dışında gerçekleşen mesleki gelişim çalışmaları ise okul dışı mesleki gelişim faaliyetleri ismiyle adlandırılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (OYGM) tarafından yapılan mesleki geliştirme faaliyetleri kurs, seminer biçiminde olmaktadır. Oysa Guskey (2000) ve Bümen, Ateş, Çakar, Ural ve Acar'a (2012) göre:

- Rehberlik Bireysel Gelişim Modeli,
- Gözlem / Değerlendirme Modeli,
- Geliştirme / İlerletme Sürecine Katılım Modeli
- Kurs / Seminer Modeli

- Araştırma / İnceleme Modeli
- Çalışma Grupları Modeli
- Danışmanlık Modeli

biçiminde modüller bulunmaktadır.

a) Rehberlik Bireysel Gelişim Modeli: Bu modelde eğitimci mesleki gelişim sürecini kendisi planlamaktadır. Modelin temel görüşü, eğitimcilerin gönüllü olmaları sebebiyle eğitimlerde daha istekli oldukları ve de katılımcılarda etkili bir gelişimin olduğu görülmektedir. Öğretmenler kendi amaçlarını belirleyip, hedeflerine yönelik faaliyetleri kendi imkânları doğrultusunda gerçekleştirmektedirler.

b) Gözlem/Değerlendirme Modeli: Eğitimcilerin belirli bir konuda mesleki gelişim göstermeleri ile birlikte öğretme sürecinin gözlenmesi ve gözlem sonunda değerlendirilebilmesini içinde barındıran bir modeldir. Gözlem ve değerlendirme sürecinde katılımcılara danışmanlık yapılmaktadır. Bu sebeple akran koçluğu gibi farklı adlarla isimlendirilmektedir.

c) Geliştirme/İlerletme Sürecine Katılım Modeli: Modelin asıl amacı problem veya istek ile karşı karşıya gelen eğitimcinin daha iyi öğreneceği temeline dayanır. Bu sebeple eğitimci farklı konularda görevler almaktadır. Yüz yüze kaldığı sorunları çözmek veya eksiklikleri gidermek amacıyla yaptığı faaliyetler sonucunda mesleki gelişimini hızlandırmaktadır.

d) Kurs/Seminer Modeli: Geleneksel bir model olan kurs/seminer modelinde bir eğitim lideri bir öğretmen grubuna daha önceden planlanmış bir eğitimi sunmaktadır. Sunum sonucu öğretmenlerin kazandıkları bilgileri öğrenme-öğretme ortamına ya da okullarına aktarımları güçlü olmamaktadır. Bunun sebebi ise izleme ve geri bildirim yapılmamasıdır.

e) Araştırma/İnceleme Modeli: Eğitimcinin yüzleştiği bir problemle bağlantılı olarak araştırma yapması sonucunda bilgi toplaması ve bu bilgileri yorumlayarak bir sonuca varması ve uyguladığı öğretim modelinde bu sonuçlara göre yeniden bir yapılanma yapmasını içermektedir.

f) Çalışma Grupları Modeli: Öğrenme-öğretme ortamındaki eğitimcilerin belirli bir sorun etrafında toplanması ve bu soruna özel çözüm üretmesini içeren modeldir. Eğitimciler takımlar halinde sorunların farklı boyutlarına odaklanırlar. Bu şekilde elde

edilen sonuçlar öğrenme-öğretme ortamını, öğretmeni geliştirme veya mesleki gelişim çalışmaları düzenlemede kullanmaktadırlar.

g) Danışmanlık Modeli: Aday öğretmenlere uygulanan mesleki gelişim faaliyetidir. Daha tecrübeli bir eğitimcinin, mesleğe yeni başlamış veya mesleki kıdemi az olan bir eğitimciyle çalışmasını öngörür. Mesleki amaçların istişare edilerek daha etkili faaliyetlerin düzenlenmesini sağlamaktadır.

Etkin mesleki gelişim için değişimin bireysel veya kurumsal bir gelişim süreci olması gerekmektedir. Bunun yanında mesleki gelişim adım adım küçük ilerlemelerle gerçekleşmektedir. Eğitimcilerin, bir ekip halinde mesleki gelişimlerini destekleyerek ilerleme kaydetmesi ve geri dönüşlere önem verilmesi gerekir. Etkin bir mesleki gelişim sürecinin devamlılığı, takip ve desteğin önemi de göz önünde bulundurulmalıdır (Bümen, Ateş, Çakar, Ural ve Acar, 2012).

Yapılan araştırmalar eğitimcilerin kendilerini mesleki olarak eksik gördüklerini ve kendilerini mesleki anlamda geliştiremediklerini ortaya çıkarmaktadır. Göreve başlamadan önce hizmet içi eğitimler sayesinde öğretmenlerin kendilerini hazır hissettikleri görülse de göreve başladıktan sonra öğretmenlerin aynı şekilde düşünmedikleri anlaşılmaktadır (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). Yapılan bu çalışmalar eğitimcilerin mesleki gelişime ihtiyaçlarını açık bir şekilde ortaya çıkarmaktadır. Öğretmenlerin bu eksiklikleri hissettikleri ve mesleki gelişim konusunda bir arayış içinde oldukları da görülmektedir. Öğretmenlerin mesleki gelişimi öğrenme-öğretme ortamında başarıyı kesin bir şekilde garanti etmese de yokluğu başarısızlığı artırmaktadır. Etkin mesleki gelişim faaliyetlerinin bazı ayrıcalıklara sahip olması gerekmektedir. Bunlar; değişimin bireysel ve kurumsal olarak birbirini desteklemesi, değişimin ufak adımlarla ve kademeli bir biçimde bir program dâhilinde ilerlemesi gerektiği, öğretmenlerin birbirlerini desteklemesi, geri dönüşlerin öneminin vurgulanması gerekmektedir (Bümen, Ateş, Çakar, Ural ve Acar, 2012).

Sparks ve Loucks-Horsley (1989) etkin mesleki gelişim çalışmalarında aşağıdaki özelliklerin olması gerektiğine vurgu yapmıştır:

- Öğrenme-öğretme ortamlarında ve tüm okul kapsamında çalışmaların düzenlenmesi
- Eğitimcilerin tüm okul çalışanlarıyla birlikte faaliyetlere katılması ve birlikte planlamanın yapılması

- Farklılaştırılmış eğitim ile bireysel öğretimin vurgulanması
- Öğretmenlerin kendileri için amaçlar belirlemesi, uygulamaları seçmesi ve etkin katılımının sağlanması
- Somut verilere dayalı, zamana yayılmış ve uzman eşliğinde faaliyetlerin yapılması
- Devamlı ve istenildiği anda desteğin sağlanması gerekmektedir.

Mesleki gelişim faaliyetlerin başarısı kurumsal bağlamda çeşitli şekillerle örüntülü olduğu görülmektedir. Görev yapılan yerdeki eğitim yöneticisinin tutum ve davranışları, merkezi yönetim politikaları, paylaşımcı çalışma alanları, ilerlemeci bir kurum yapısının meydana getirilmesi ve okul çalışanlarının ortak ve tutarlı amaçlara sahip olma birlikteliği mesleki faaliyetlerin başarısını artırmaktadır. Mesleki gelişim faaliyetleri düzenli bir şekilde yapılırsa bile bu faaliyetlerin değerlendirme aşaması da çok önemlidir. Mesleki gelişim faaliyetlerinin değerlendirilmesinde öğretmenlerin harcadıkları enerjilerinin karşılığının alınıp alınmadığına bakılması bu faaliyetlerin sürekliliği konusunda fikir verecektir (Guskey, 2000). Bu bağlamda Guskey (2000) değerlendirmeleri beş düzeyde incelemektedir:

- Katılımcı reaksiyonları
- Katılımcıların öğrenme seviyeleri
- Örgütün desteği ve değişimi
- Öğretmenlerin kazandıkları yeni bilgi ve becerileri
- Öğrenme çıktıları

Guskey (2010) beş düzeyde incelemiş olsa da tersten hareket edilmesini söylemekte ve ilk önce öğrenme çıktılarının kontrol edilmesini önermektedir. Guskey'in (2010) geri planlamayı önermesindeki sebep ise bir seviyedeki kararların bir sonraki seviyedeki kararları etkileyebilmesidir.

Türkiye'deki mesleki gelişim faaliyetleri 1960 yılında merkezi şekilde yapılmaya başlanmış ve 1982 yılında mesleki gelişim çalışmaları yerel düzeyde devam etmiştir. Eğitim-öğretim yılı başında ve sonunda zorunlu olarak tüm öğretmenlerin katıldığı mesleki seminer adı altında mesleki çalışmalar yapılmaktadır. Mesleki gelişim çalışmaları 50 yıl gibi bir geçmişe sahip olsa da öğretmenler uygulamada ciddi sorunlarla yüz yüze gelmektedirler.

Ülkemizdeki eğitimcilerin mesleki gelişim faaliyetlerine, katılım sürelerine ve bu çalışmalara katılan öğretmen sayılarına bakıldığında, The OECD Teaching and Learning International Survey (TALIS) ortalamasının altında kaldığı fakat yapılan mesleki gelişim faaliyetlerinin gün sayısının ise TALIS ortalamasının üstüne çıktığı görülmektedir. Bu durumda eğitimcilerin mesleki gelişim faaliyetlerine gönüllü katılmadığı, zorunlu olarak öğretmenlerin mesleki gelişim faaliyetlerine yönlendirildiği görülmektedir (Özmuşul, 2010).

2.3. MESLEKİ GELİŞİM AÇISINDAN SOSYAL AĞLAR

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesiyle beraber eğitimcilerin de bu teknolojik gelişime ayak uydurmasına gerek duyulmuştur. Okul bu süreçte önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim yöneticileri ve eğitimciler paylaşım içinde eğitim-öğretimin ana amaçlarından olan öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için mesleki gelişime önem vermektedirler. Toplumun gereksinimleri ve öğretmenin ihtiyaçları esas alınıp, mesleki gelişim faaliyetleri bu gereksinimler çerçevesinde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bilgi teknolojileri sürekli olarak günlük yaşantımıza farklı kavramlar katabilmektedir. Bu şekilde sosyal ağlar eğitimcilerin mesleki gelişiminde kullanabilecek araç olabilmektedir.

2015 yılında “We Are Social” şirketi tarafından yapılan araştırmada yaklaşık 180 ülkenin internet ve sosyal ağ kullanım bilgilerini içeren rapora göre, dünya nüfusunun %40’ı yani yaklaşık üç milyar insanın interneti aktif olarak kullandıkları görülmektedir. Ülkemizde ise nüfusumuzun yaklaşık %50’si yaklaşık kırk milyon internet kullanıcısı ile dünya ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Bu konu ile ilgili bazı karşılaştırmalara aşağıda yer verilmiştir:

- Dünya nüfusunun %30’u sosyal medya hesabına sahipken, Türkiye nüfusunun ise %53’ü sosyal medya sahiptir ve dünya ortalamasının üzerindedir.
- Dünya nüfusunun %42’si aktif olarak internet kullanırken ve Türkiye %50’lik kullanım oranı ile dünya ortalamasının üzerindedir.

Ülkemizde aktif internet ve sosyal ağ kullanımının dünya ortalamasının üstünde olduğu anlaşılmaktadır. Sosyal ağların yoğun bir şekilde kullanılması ile sosyal ağ uygulamaları öğrenme-öğretme ortamında aktif bir biçimde kullanılabilir. Yüksek sayıdaki kullanıcı sayılarından yararlanılabilir. Özellikle yer ve zaman tanımayan sosyal ağlar

eğitimcilerin dünyaya açılan penceresi olarak görülebilir. Eğitimciler diğer eğitimciler ile iletişim içinde olabilirler ve mesleki becerilerini geliştirebilirler. Sosyal ağlarda eğitim-öğretim ile ilgili doküman paylaşımı yapabilir. Ayrıca öğretmenler öğrencileri ile sosyal ağlar üzerinden iletişime geçip okul dışında da öğrenme devam edebilir. Eğitimcilerin mesleki gelişim faaliyetlerine katılmaları aynı zamanda öğrencilerinin de başarılarını etkileyecektir. Eğitimcilerin öğrenme-öğretme ortamında sosyal ağları kullanmaları için birden fazla sebep gösterilebilir.

Eğitimcilerin öğrenme-öğretme ortamında sosyal ağları kullanımının yararlı olabileceği düşünülmektedir. Eğitimciler öğrencilerine sosyal ağlarda çevrim içi olarak iletişim biçimlerini göstermelidirler. Günümüzdeki teknolojik gelişim bu durumu desteklemektedir. Sosyal ağ eğitim-öğretim için farklı bir kaynak olarak gösterilebilir. Eğitimciler böylelikle öğrenme-öğretme ortamlarını daha çekici hale getirebilirler. Eğitimcilerin mesleki gelişimleri için mesleki yaşamları süresince kendilerini geliştirmeleri, teknolojik araçları, kaynakları ve sosyal ağları kullanarak sınıflarında bu araçların kullanılmasını teşvik etmeleri ön görülmektedir. Eğitimcilerin mesleki gelişimleri için sosyal ağlardaki gruplara katılımlarının sağlanması teknolojik uygulamaları takip etmeleri istenmektedir. Eğitimcilerin bu gruplara katılmaları, diğer meslektaşlarıyla birlikte karar verme, grup oluşturma ve teknolojiyi kullanma becerilerini öğrencilere ve diğer meslektaşlarına göstermeleri gerekmektedir. Ayrıca var olan ve ortaya çıkan ileri teknolojik araçları etkin bir biçimde kullanmak ve düzenli bir biçimde bunu mesleki faaliyetlerine yansıtmak için sürekli araştırma yapan ve öğrenen eğitimcilerin olması gerektiği de ön görülmektedir. Öğretmenler teknolojik araçları ve web sayfalarını kullanıp sınıflarına ve yaşadıkları topluma etkinlik, canlılık ve yenilenme sağlamalı, mesleki gelişimlerine katkıda bulunmalıdırlar (Wubbels, 1992).

Albion'a (2008) göre sosyal ağlar öğretmenler, öğrenciler ve diğer kişilerle olan iletişimi artırdığını söylemektedir. Böylece web destekli sosyal ağların eğitimcilerin mesleki gelişimine ve öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlayacağını ifade etmektedir. Eğitimci yoğun bir şekilde okulunda dersten derse girdiği ve çok sınırlı bir şekilde mesleki gelişim çalışmalarını yapabilmektedir. Öğretmenler bu yoğunlukta öğrencilerinden kopma eğiliminde olduğu görülmektedir. Sosyal ağlarla, öğretmenler öğrencileri ile iletişim içinde olabildikleri, mesleki gelişimlerini devam ettirebildikleri görülmektedir. Bu gücü kullanırken sadece sosyal ağları kullanmak değil aynı zamanda öğretmenlik mesleğini yapıyor olduğumuzun farkında olmamız gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca internette e-

portfolyo uygulamalarının öğretmenlerin mesleki gelişimi için etkisine bakıldığında, eğitimcilerin ilerleme kaydettikleri, sosyal ağların hazırlık aşamasında mesleki bilgilerini güncelleme ve diğer eğitimcilerle iletişime girmede etkin oldukları görülmektedir. Blog sayfalarının öğretmenlerin mesleki gelişimine katkısını araştıran farklı bir araştırmada ise Ray and Hocutt (2006) blog kullanımının kullanıcılar arasında etkileşimi hızlandırdığı ve geri dönüt aldıklarını göstermiştir.

Bununla beraber eğitimciler blog sayfaları kullanıp düşüncelerini paylaşma, öğretmenlik mesleği ile ilgili problemleri konuşma imkânına sahip olmuşlardır. Sosyal ağ araç ve gereçleri çok hızlı bir biçimde ilerlemektedir. Sosyal ağ kullanıcılarının istediği her yerden istedikleri anda sosyal ağlara bağlanabilmeleri, kullanıcılarını pasif durumdan, üretebilen, içerik oluşturabilen bir şekle sokmuştur. Bu durum eğitimcinin iş hayatında gereksinim duyduğu ihtiyaçları giderecek ve yeteneklerini güncelleyecektir. Sosyal ağların arkadaşlık, fotoğraf paylaşımı ve çeşitli uygulamaların yanı sıra kişilere bilgi paylaşımı, var olan bilgiyi iletme gibi pozitif katkıları da bulunmaktadır. Sosyal ağ uygulamalarının eğitimcilere kazandırmış olduğu tecrübe öğretmenlik mesleği icra edilirken yeterliklere dönüşmektedir. Sosyal ağlar içinde oluşturulan e-gruplar ile iletişim devamlı hale geleceğinden, işbirliği içinde öğrenmeye katkı sağlamaktadır (Özmen, 2011).

Sosyal ağlar, öğretmenler arasında beceri paylaşımı, iletişimi güçlü kılma ve öğretim açısından önemli bir role sahiptir. Sosyal ağlarda oluşturulan mesleki grup hareketleri eğitimcilere güncel olaylar hakkında bilgi vermektedir. Diğer öğretmenlerin paylaşımları ile ilgili yorumlar yapması onların yaptıkları çalışmalara eleştirel bir biçimde bakmalarına imkân vermektedir. Eğitimcilerin sosyal ağları kullanması onların diğer öğretmenlerle etkileşim içinde olmaları meslektaşlarını daha iyi tanımalarını sağlayacaktır. Bununla beraber eğitimciler kendi okullarındaki öğretmenlerle değil dünyadaki öğretmenliğin nasıl olduğunu görecektir ve onlarla iletişim kurma imkanı bulacaklardır. Böylece öğretmenler bu sayede bilgi ve yeteneklerini güncel tutacak ve geliştirme fırsatı olacaktır. Sosyal ağlar etkin ve yoğun bir biçimde eğitimciler arasındaki paylaşım ve mesleki gelişim çalışmalarına katkı sağlamaktadır (Ploderer, 2010).

Öğretmenler mesleki gelişimleri sırasında sosyal ağları bütün bir biçimde devam ettirmeleri öğretmenlerin eğitim-öğretim alışkanlıklarını yeniden yapılandıracaktır. Sosyal ağlar eğitimcilerin birbirleriyle, etkileşim ve sorumluluk içerisinde oldukları katılımcı bir kültürü meydana getirecektir (Bartlett, 2006).

2.4. SOSYAL AĞLARIN ÖĞRENME ORTAMINDA KULLANIMI

Sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullanılmasının, son dönemde bazı araştırmacılar tarafından araştırma konusu olduğu görülmektedir. Murat ve Mübin (2012) araştırmasında, eğitimsel bakış açısıyla kullanıcılarının çoğunu üniversite öğrencilerinin oluşturduğu çevrimiçi sosyal ağlara katılımın, üniversitenin bizzat kendisinin akademik bağlamda insanların birbirleriyle etkileşime girdiği bir ortam olması sebebiyle öğrenciler için öğrenme deneyimi sunduğunu belirtmişlerdir.

Öğrencilerin çevrim içi sosyal ağlara katılması, kişilerin bilgi sistemi meydana getirmeleri, kişisel bağlantı kurmaları ve bu bağlantıları geliştirmeleriyle destekledikleri öz-yönetimli öğrenme (self-initiated learning) olarak tanımlanmaktadır. Son yıllarda yeni internet teknolojileri ile üniversitelerin eğitim-öğretim ve sınıfların öğrenme ortamını geliştirme potansiyeli olduğu görülmektedir (Mazman, 2009).

Kayrı ve Çakır (2010), sosyal ağlar sayesinde öğrenmenin desteklendiğini, okul-öğrenci iletişimi ve öğrenciler arasında etkileşimin hızlandığı görülmektedir. Öğrenme-öğretme ortamında sosyal ağların kullanımı ile öğrencilerin memnuniyetinin arttığı; öğrencinin yazma yeteneğinin geliştiği; sosyal ağların toplumun her bireyi için informal öğrenme ortamı sağladığı görülmektedir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre, öğrenme, öğrenciler tarafından biçimlenmekte ve hatta ders araç-gereçleri de öğrenciler tarafından düzenlenmektedir. Bu şekilde, sosyal ağları etkin bir öğrenme aracı olarak kullanmak mümkündür.

Tiryakioğlu ve Erzurum (2011), Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Öğretim Üyeleri/Görevlilerin bilgilerini, derslerle ilgili görüşlerini ve düşüncelerini diğer öğretmenlerle paylaşmaları için bir sosyal ağ uygulaması kurduklarını belirtmişlerdir. Bu ağa üye olanlar, birbirlerinin çalışmalarından haberdar olabilecekleri gibi öğrenci-öğretmen etkileşiminin de güçlenmesine katkı sağlayacaklardır. Bu şekilde eğitim-öğretim amaçlı sosyal ağlar ortaya çıkacaktır.

Sosyal ağ teknolojilerinin kullanılması ile öğrencilerin kolayca diğerlerinin çalışmalarını takip edebilecekleri, indirebilecekleri veya kendi düşüncelerini yayınlayabilecekleri kamusal bir platforma sahip olacaktır. Örneğin, öğrenciler videoları Flickr ve YouTube gibi sosyal medya sayfalarında ya da belgelerini Slide Share gibi dosya paylaşım sitelerinde paylaşmaktadırlar. Bununla birlikte çevrimiçi teknolojilerin kullanımı geleneksel öğrenme-öğretme ortamları dışında da olacaktır. Örneğin, öğrencilerin

internette çevrimiçi tartışmaların teşvik edilmesiyle öğrenmenin sınıf dışında da olabileceği görülebilir (Suraya, 2011).

Mazman ve Usluel (2011), sosyal ağ uygulamaları kullanarak kullanıcıların hedeflerini incelemiştir. Sosyal ilişkileri devam ettirmek veya diğer kişiler hakkında bilgi toplamak için, sosyal ağların kullanılabilmesine ifadelerinde yer vermişlerdir.

Murat ve Mübin (2012) araştırmalarında, sosyal ağların kullanım düzeyi ile akademik başarı arasında olumsuz bir ilişki olduğunu ortaya atan çalışmaların olmasına rağmen sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamına dâhil edilmesi ile öğrenme çıktılarının kalitesinin artmasına yardımcı olabileceği kanısına varmışlardır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, süreci ve verilerin analizine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışmada nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma yöntem uygulanmıştır. Creswell'e (2003) göre birden çok veri toplama yöntemleri ve veri analiz şekillerinin araştırmalara girmesiyle beraber bu tarz araştırmaların karmaşıklığını en aza indirmek için daha açık metotlara gereksinim duyulmuştur. Bu yöntemler, aynı zamanda araştırmacının daha anlaşılabilir sade bir araştırma üretebilmesine olan gereksinimi de karşılamak için geliştirilmiştir. Üçüncü bir araştırma modeli olarak karma yöntemin, nitel ve nicel araştırma arasında bir köprü kurulmasına yardımcı olduğu da ifade edilmektedir (Onwuegbuzie ve Leech, 2004).

Karma yöntem araştırmaları, araştırmacının bir çalışma veya birbirini izleyen çalışmalar içerisinde nitel ve nicel yöntem, yaklaşım ve kavramları birleştirmesi olarak tanımlanır (Johnson ve diğ. 2004). Karma yöntemle araştırma yapmak, çeşitli yöntemler kullanarak olayları bir çerçeve içerisinde sunma, analiz etme ve bir araya getirmektir. (Johnson ve Turner, 2003). Karma yaklaşımın temel önermesini, nicel ve nitel yaklaşımları birlikte kullanmak, her iki yaklaşımı tek başına kullanmaya oranla araştırma problemlerini daha iyi anlamamızı sağlar şeklinde ifade etmektedir (Creswell, 2006)

Literatür incelendiğinde araştırmacıların model seçimini kolaylaştırdığı düşünülen ve en fazla rastlanan ve güncelliği devam eden bazı tasarımlar dikkat çekmektedir. Bunlar; Creswell, Morse, Johnson, Onwuegbuzie'nin tipolojileridir. Bu tipolojilere Şekil 1'de yer verilmiştir.

		Zamana Göre Karar	
		Eş zamanlı	Sıralı
Paradigmaya Göre Karar	Eşit Statü	NİTEL+NİCEL	NİTEL ->NİCEL NİCEL ->NİTEL
	Baskın Statü	NİCEL + nitel NİTEL + nicel	NİTEL ->nicel nitel ->NİCEL NİCEL ->nitel nicel ->NİTEL

Şekil 1: Karma Yöntem Tasarım Matrisi

Creswell'in (2003) tasarımlarından sıralı dönüşümsel tasarım (NİCEL→nitel veya NİTEL→nicel), nicel veriler önceden toplanıp veri analizi yapıldıktan sonra nitel veriler alınabilir veya tersine önce nitel veri toplanıp veri analizi yapılır sonrasında nicel veri toplanabilir. Böylece her iki tür veride araştırmacının önceliği ve gereksinimine bağlı olarak toplanabilir. Öncelik veri türlerinden nitel veya nicele verilmekle birlikte bazı durumlarda her iki veri türüne de eşit önem verilebilir. Veri analizi genelde yorumlama ve tartışma bölümlerinde bir araya getirilir. Bu tasarım geniş çaplı veya alternatif bakış açılarına olanak vermesi, araştırmaya katılanları destekleyici olması ve çalışılan olguyu daha iyi anlamayı sağlaması bakımlarından faydalıdır.

3.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ, ÖRNEKLEMİ VE ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın evrenini 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Nevşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğüne okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmadaki nicel kısmın örneklemini, Nevşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 89 ortaokulda görev yapan 258 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmadaki nitel kısmın çalışma grubunu ise 20 branş öğretmeni oluşturmaktadır. Bu örneklem ve çalışma grubunu oluşturan öğretmenler tipik durum örnekleme şeklinde oluşturulmuştur. Bu örnekleme yöntemi, araştırma problemi ile ilgili evrende yer alan çok sayıdaki durumdan tipik olan bir durum belirlenerek bu örnek üzerinden bilgi toplanmasını gerektirir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011). Katılımcı grubun benzer özellikler taşıması çalışmanın amacına yakınlık açısından

önemlidir. Tipik durum örnekleme normal olanı ve karakteristik olanı ortaya çıkarır (Glesne, 2014). Araştırmanın nicel kısmında 258 öğretmen ile nitel kısmında ise 20 öğretmen ile görüşülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, kıdem ve branş bilgilerine Tablo 3.1.'de yer verilmiştir. Öğretmenlerin kişisel bilgilerine ait verilerin çözümlenmesinde frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlere Ait Kişisel Bilgiler

		Araştırmanın Nicel Kısımının Katılımcıları		Araştırmanın Nitel Kısımının Katılımcıları	
		f	%	f	%
Cinsiyet	Kadın	157	60,9	12	60,00
	Erkek	101	39,1	8	40,00
Kıdem	1-5 yıl	88	34,1	6	30,00
	6-10 yıl	29	11,2	8	40,00
	11-15 yıl	65	25,2	4	20,00
	16-20 yıl	17	6,6	1	5,00
	20 yıldan fazla	59	22,9	1	5,00
Branş	İngilizce	75	29,1	3	15,00
	Matematik	41	15,9	3	15,00
	Türkçe	30	11,6	3	15,00
	Fen Bilimleri	25	9,7	3	15,00
	Teknoloji ve Tasarım	16	6,2	1	5,00
	Sosyal Bilgiler	9	3,5	2	10,00
	Rehberlik	8	3,1	1	5,00
	Görsel Sanatlar	7	2,7	1	5,00
	Bilişim Teknolojileri	5	1,9	1	5,00
	Müzik	3	1,2	1	5,00
	Özel Eğitim				
	Öğretmenliği	4	1,6	1	5,00

Öğretmenlere ait kişisel veriler incelendiğinde, araştırmanın nicel kısmında kullanılmak üzere “Sosyal Ağların Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkısı Ölçeği” 157 kadın ve 101 erkek öğretmene uygulanmıştır. Nitel kısımda kullanılan yarı yapılandırılmış

görüşme formu 8 erkek ve 12 kadın öğretmene uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemleri incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık 1/3'ünün 1-5 yıl arasında mesleki tecrübesi olan öğretmenlerden oluştuğu, yaklaşık 1/4'ünün 11-15 yıllık deneyime sahip olduğu ve yaklaşık 1/3'ünün ise 16 yıl ve üzeri mesleki tecrübesi olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 11 farklı branştan olduğu görülmektedir. En fazla katılımın İngilizce branşından olduğu ve en az katılımın ise Özel Eğitim Öğretmenliği branşından olduğu görülmektedir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırma için iki farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Nicel veri toplama aracı olarak “Sosyal Ağların Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkısı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin cinsiyeti, mesleki kıdemi, üye oldukları sosyal ağ türleri, sosyal ağlarını kullanım sıklıkları ve branş bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde ise 20 maddelik ölçek yer almaktadır (Ek 2).

Nicel verilerin güvenilirliğini kestirmenin yöntemlerinden birisi, Cronbach'ın Alfa katsayısı yöntemidir. Alfa katsayısı 0,7 ile 1,00 arasında olması anketin güvenilir olduğu anlamına gelmektedir (Crocker ve Algina,1986). Araştırmada kullanılan 20 maddelik ölçeğimizin Cronbach's Alpha Güvenilirlik değeri 0,817 çıkmıştır. Ölçeğe ait Cronbach's Alpha güvenilirlik değerine ait bulgulara Tablo3.2.'de yer verilmiştir.

Tablo 3.2. Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alpha Değeri	Madde Sayısı
0,817	20

Nitel verilerin toplanması için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda 8 adet açık uçlu soru yer almaktadır (Ek 3). Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde; araştırmacı, önceden hazırlamış olduğu görüşme formundaki açık uçlu sorulara bağlı kalarak ek sorular sorabilir. Bu tür görüşme esnasında kayıt cihazları ile görüşmeler kayıt altına alınabilir. Görüşmeyi kabul eden kişiler çalışma grubunu oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu kapsamda kolay ulaşılabilirlik tekniği gözetilerek farklı branşlardan 12'si kadın ve 8'i erkek öğretmen olmak üzere 20

öğretmenle görüşme yapılmıştır.

Nitel araştırmalarda geçerliğin ve güvenilirliğin, sonuçlarının inandırıcılığı açısından farklı bir anlamı vardır. Her şeyden önce nicel araştırma için geçerli olan güvenilirlikle ilgi bazı etkenler, nitel araştırma için söz konusu değildir. Örneğin, nitel araştırmanın temel özelliklerinden biri olan algıların önemi ve doğal ortama duyarlık, güvenilirlik konusunda bazı sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Nitel araştırmaya temel oluşturan ilkelerden birisi, gerçeklerin bireylere ve içinde bulunulan ortama göre sürekli bir değişme içinde olduğu ve araştırmanın benzer gruplarda tekrarlanmasının aynı sonuçlara ulaşmayı mümkün kılmadığını en baştan kabul etmektir. İnsan davranışı hiçbir zaman durağan değildir; sürekli değişen ve karmaşık bir özelliği vardır. Bu nedenle kullanılan yöntem ne olursa olsun sosyal olaylarla ilgili bir olayın tekrarı mümkün değildir (Balcı, 2015; Yıldırım &Şimşek, 2013).

Görüşme formunun geçerliğini ve güvenilirliği belirlemek amacıyla konuyla ilgili uzman görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmacı tarafından hazırlanan maddeler iki Türk Dili Uzmanıyla birlikte dil, anlatım ve imla yönünden incelenmiştir. Ayrıca görüşme formunu kapsam geçerliği matematik öğretmenliği yapan 3 öğretmen tarafından değerlendirilmiş, bir eğitim bilimlari uzmanı tarafından da uygunluğu denetlenmiştir. Yapılan uyarılar sonucunda düzenlemeler yapılmıştır.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin analizinde, nicel ve nitel analiz yöntemlerine başvurulmuştur. Nicel verilerin analizi yapılırken frekans, yüzde, ortalama, iki değişken için t-testi ve ikiden fazla değişken için one way (anova) testleri kullanılmıştır.

Nicel veri analizi yapılabilmesi için öncelikle verilerin nasıl bir dağılım gösterdiğine bakılması gerekmektedir. Verilerin normal dağılım göstermesi için Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk testinin sig. değerinin 0,05 ten büyük olması gerekmektedir. Ayrıca Skewness-Kurtosis değerlerinin kendi standart hatalarına bölünmesiyle çıkan rakamın (z skoru) -1,96 ile +1,96 arasında olması gerekmektedir. Histogram ve Q-Q plotların da görsel olarak incelenerek verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılabilir. 50 den fazla katılımcının yer aldığı analizlerde Shaipora-Wilk sig. değerinin 0,05 ten büyük olması gerekmektedir (Kim, H. 2013). Tablo 3.3.'te normallik testine ait sonuçlar yer almaktadır.

Tablo 3.3. Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Boyut 1	,186	246	,200	,922	246	,200
Boyut 2	,110	246	,200	,963	246	,200
Boyut 3	,149	246	,200	,948	246	,200

Tablo 3.3. incelendiğinde Shaipora-Wilk sig. değeri $0,200 > 0,05$ olduğundan verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir (Tatlıl, 2002).

Ölçek alt boyutlarının belirlenmesinde açıklayıcı faktör analizi yapılması gerekmektedir. Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) ve Bartlett's testi faktör analizi yapabilmek için ön şartlardandır ve normalliği gösterir. KMO ve Bartlett's testinin anlamlı olması faktör analizine uygun olduğunu gösterir. Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) $> 0,6$ ve Bartlett sig $< 0,05$ olmalıdır. Açıklayıcı faktör analizi testi sonucunda Kaiser-Maier-Olkin (KMO) değerinin $0,864$ (KMO $> 0,6$) ve Barlett sig. değerinin ise $0,05$ den küçük olduğu ve faktör analizinin yapılabilir olduğu görülmüştür. Kaiser-Maier-Olkin (KMO) ve Barlett Testine ait sonuçlara Tablo 3.4.'te yer verilmiştir.

Tablo 3.4. Kaiser-Maier-Olkin (KMO) ve Barlett Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0,864
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	3544,944
	df	190
	Sig.	,000

Açıklayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansı % $60,972$ olan 3 faktör (alt boyut) oluşmuştur. Bu boyutlar; sosyal ağların mesleki gelişimindeki rolü, sosyal ağların öğrenme ortamında kullanımı ve iletişimidir. Açıklayıcı faktör analizi sonuçlarına Tablo 3.5.'te yer verilmiştir.

Tablo 3.5. Açıklayıcı Faktör Analizi Madde Matrisi

		Boyut		
		1	2	3
Mesleki Gelişim	m3	,884		
	m19	,782		
	m20	,752		
	m21	,748		
	m6	,725		
	m7	,690		
	m12	,596		
	m13	,554		
	m16	,497		,367
	m15	,494		
Öğrenme ortamı	m9	,819		
	m4	,764		
	m24	,599		
	m11	,556		,382
	m18	,518		
İletişim	m4		,817	
	m8		,740	
	m1		,718	
	m22		,613	
	m14		,557	

Tablo 3.5. incelendiğinde ölçek maddeleri 3 boyutta gruplanmaktadır. Test sonucuna göre madde ayırt edicilik değeri 0,400 üzerinde olanlar alt boyutlara dâhil edilmiştir. 3 boyutta gruplanan ölçek maddeleri şu şekildedir: 1. Boyut sosyal ağların mesleki gelişimindeki rolü, 2. boyut sosyal ağların öğrenme ortamında kullanımı ve 3. boyut ise etkili iletişimdir.

Nitel veri analizinde ise yarı yapılandırılmış görüşme formlarından elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizinde toplanan verileri açıklayabilmek için temalar ve alt temalar oluşturularak kavramların açıklanabilmesi için çerçeve çizilmiştir. Nitel araştırmalarda güvenilirlik konusunun farklı bir anlamı vardır. Her şeyden önce nicel araştırma için geçerli olan güvenilirlikle ilgili bazı etkenler, nitel araştırma için söz konusu değildir. Örneğin, nitel araştırmanın temel özelliklerinden biri olan algıların önemi ve doğal ortama duyarlılık, güvenilirlik konusunda bazı sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Nitel araştırmaya temel oluşturan ilkelerden birisi, gerçeklerin bireylere ve içinde bulunulan ortama göre sürekli bir değişme içinde olduğu ve araştırmanın benzer gruplarda tekrarlanmasının aynı sonuçlara ulaşmayı mümkün kılmadığını en baştan kabul etmektir. İnsan davranışı hiçbir zaman durağan değildir; sürekli değişen ve karmaşık bir özelliği vardır. Bu nedenle kullanılan yöntem ne olursa olsun sosyal olaylarla ilgili bir olayın tekrarı mümkün değildir (Balcı, 2015). Nitel çalışmalarda maksimum düzeyde güvenilir veri toplama, araştırmacının elindedir diyebiliriz (Yıldırım ve Şimşek 2013). Yapılan içerik analizi sonucunda görüşme kayıtlarından yola çıkılarak temalar, alt-temalar oluşturulmuş ve ayrıntılı içerik analizi yapılmıştır.

BÖLÜM IV

4.BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın problem ve alt problemleriyle ilgili elde edilen nicel bulgulara, nitel bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda ortaya çıkan bulguların yanı sıra, bu çalışmanın sınırlandırılmış kapsamı ve amaçları etrafındaki yorumlara da değinilmiştir.

4.1. NİCEL BULGULAR VE YORUMLAR

4.1.1 Öğretmenlerin Yaygın Olarak Kullandıkları Sosyal Ağ Türleri

Öğretmenlerin yaygın olarak kullandıkları sosyal ağ türlerine ait bulgulara Tablo 4.1.'de yer verilmiştir.

Tablo 4.1. Öğretmenlerin Yaygın Olarak Kullandıkları Sosyal Ağ Türleri

	f	%
Whatsapp	241	93,3
Facebook	210	81,1
Instagram	155	60,2
YouTube	86	33,5
Twitter	70	27,2
Google+	53	20,5
Flickr	7	2,8
MySpace	4	1,6

Tablo 4.1. incelendiğinde öğretmenlerin birden fazla sosyal ağ hesapları olduğu anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun whatsapp sosyal ağ uygulamasını kullandığı görülmüştür. Öğretmenlerin yaygın olarak kullandığı diğer sosyal ağlar ise facebook, instagram, youtube, twitter, google+, flickr, myspace şeklinde sıralanmaktadır.

4.1.2. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanma Sıklıkları

Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım sıklığına ait bulgulara Tablo 4.2.'de yer verilmiştir.

Tablo 4.2. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanım Sıklıkları

	f	%
Haftada birkaç kez	18	7,0
Günde 1-5 kez	86	33,3
Günde 6-10kez	65	25,2
Günde 10-20 kez	53	20,5
Günde 20den fazla	36	14,0
Toplam	258	100,0

Tablo 4.2. incelendiğinde her üç öğretmenden birinin sosyal ağlarını günde 1-5 kez kontrol ettiği görülmüştür. Sosyal ağlarını 6-10 kez kontrol edenlerin oranı %25, 10-20 defa kontrol edenlerin oranı %20, günde 20den fazla kontrol edenlerin oranı %14 ve sosyal ağlarını haftada birkaç kez kontrol edenlerin oranı ise %7 olduğu anlaşılmıştır. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin yarıdan fazlasının (% 58) sosyal ağ hesaplarını günde 1-10 kez arasında kontrol ettikleri görülmüştür. Bu sonuçlar öğretmenlerin sosyal ağları gündelik hayatlarında aktif bir şekilde kullandıklarını göstermektedir.

4.1.3. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Sosyal Ağları Kullanma Sıklıkları Çapraz Tablosu

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre sosyal ağları kullanım sıklıkları yüzde değerleri çapraz tablosu Tablo 4.3.'te yer verilmiştir.

		Günde ortalama kaç kez sosyal ağ hesabınızı kontrol ediyorsunuz?				
		Haftada birkaç kez	Günde 1-5 kez	Günde 6-10 kez	Günde 10-20 kez	Günde 20'den fazla
Mesleki Kıdem	1-5 yıl	0	%31	%19	%32	%18
	6-10 yıl	%10	%39	%27	%10	%13
	11-15 yıl	%6	%40	%17	%18	%18
	16-20 yıl	%32	%55	0	%13	0
	20 yıldan fazla	%33	%28	%17	%15	%8

Tablo 4.3.' incelendiğinde öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre sosyal ağlarını kontrol etme sıklıkları çapraz tablosuna bakıldığında, mesleki kıdemi çok olan öğretmenlerin sosyal ağları daha az kullandıkları görülmektedir. Örneğin mesleki kıdemi 20 yıldan fazla olan öğretmen grubunun kullanım sıklığına bakıldığında, sosyal ağlarını haftada birkaç kez kontrol etme yüzdesi %33, günde 1-5 kez kontrol etme yüzdesi %28, günde 6-10 kez kontrol etme yüzdesi %17, günde 10-20 kez kontrol etme yüzdesi %15 ve günde 20den fazla kontrol etme yüzdesi %8 olduğu görülmüştür. Mesleki kıdemi 1-5 yıl arasındaki öğretmen grubunun ise sosyal ağları günlük kontrol etme sıklıklarının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Bu sonuçlar, Akçayır'ın (2014) "öğretim üyelerinin eğitim ortamlarında sosyal ağları kullanma durumları" başlıklı araştırmasındaki sonuçlar ile benzerlikler göstermektedir. Akçayır'ın (2014) yaptığı çalışmada mesleki kıdemi fazla olan öğretim üyelerinin sosyal ağları daha az kullandıkları görülmektedir. Elde edilen sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde hizmet yılı ile sosyal ağları kullanım durumları arasında ters orantı olduğu ve mesleki kıdemi artan öğretmenlerin sosyal ağları daha az kullandıkları görülmektedir.

4.1.4. Cinsiyet Değişkenine Göre Sosyal Ağların Kullanımının Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkısına Ait Bulgular

Öğretmenlerin sosyal ağ kullanımının mesleki gelişime katkısına ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre t-testi ile karşılaştırılmış ve sonuçları Tablo 4.4.'de verilmiştir.

Tablo 4.4. Cinsiyet Değişkenine Göre Sosyal Ağların Kullanımının Öğretmenlerin Mesleki Gelişimindeki Rolüne İlişkin t-Testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd.	t	P
Sosyal Ağların Öğretmenlerin Mesleki Gelişimindeki Rolü	Kadın	157	4,1293	0,48903	254	2,216	0,771
	Erkek	101	4,1059	0,58641			

Tablo 4.4. incelendiğinde, öğretmenlerin sosyal ağ kullanımının mesleki gelişimlerine katkısına ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine bağlı olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır [$t(254) = 2.216, P > 0.05$]. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini yansıtan aritmetik ortalamaların her iki cinsiyette de birbirine yakın olduğu

($\bar{X}_k=4,12$; $\bar{X}_e=4,10$) görülmektedir.

Bu sonuçlar Sarıdaş'ın (2017) “çevrimiçi öğrenme topluluklarının öğretmenlerin mesleki gelişimine etkisine yönelik öğretmen görüşleri” başlıklı araştırmasındaki sonuçlar ile benzerlikler göstermektedir. Sarıdaş'ın (2017) yaptığı çalışmada da erkek öğretmenler ile kadın öğretmenler birbirine yakın görüş belirtmişlerdir.

4.1.5. Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmenlerin Sosyal Ağları Öğrenme-Öğretme Ortamında Kullanımına Ait Bulgular

Öğretmenlerin sosyal ağ kullanımının öğrenme-öğretme ortamında kullanımına ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre t-testi ile karşılaştırılmış ve sonuçları Tablo 4.5.'de verilmiştir.

Tablo 4.5. Cinsiyet Değişkenine Göre Sosyal Ağların Öğrenme Ortamında Kullanımına Ait t-Testi Analizi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd.	t	p
Sosyal Ağların Öğrenme Öğretme Ortamında Kullanımı	Kadın	157	3,9797	0,54945	254	-2,337	0,016
	Erkek	101	4,2428	0,51473			

Tablo 4.5. incelendiğinde, öğretmenlerin sosyal ağ kullanımının öğrenme-öğretme ortamında kullanımına ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine bağlı olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı anlaşılmaktadır [$t(254) = -2,237$, $P < 0.05$]. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini yansıtan aritmetik ortalamalara bakıldığında erkek öğretmenlerin ($\bar{X}_e=4,24$) sosyal ağları kadın öğretmenlere göre ($\bar{X}_k=3,97$) öğrenme-öğretme ortamında daha fazla kullandıkları anlaşılmaktadır. Nitekim bu boyutta yer alan “*Sosyal ağlar eğitim-öğretim ortamlarını destekler.*” maddesine erkek öğretmenler ($X=4,37$), kadın öğretmenlere ($X=3,98$) kıyasla manidar biçimde daha yüksek katılım gösterdikleri anlaşılmaktadır. Ölçeğe ait madde puan ortalamaları Ek-1’de sunulmuştur. Bu sonuç, erkek öğretmenlerin sosyal ağları öğrenme-öğretme ortamını destekleyici bir unsur olarak kadın öğretmenlere göre daha fazla kullandıkları şeklinde yorumlanabilir.

Bu sonuçlar, Feyzioğlu'nun (2016) “eğitimde sosyal medyanın kullanılmasına ilişkin okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşleri” başlıklı araştırmasındaki sonuçlar ile benzerlikler göstermektedir. Feyzioğlu'nun (2016) yaptığı çalışmada sosyal ağların

eğitimde kullanılmasına ilişkin erkek öğretmenlerin görüşlerinin puan ortalamasının (84,74) kadın öğretmenlerin puan ortalamasından (62,75) fazla olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre sosyal ağları öğrenme-öğretme ortamında daha etkili kullandıkları ifade edilebilir.

4.1.6. Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmenlerin Sosyal Ağları İletişim Amaçlı Kullanımına Ait Bulgular

Öğretmenlerin sosyal ağları iletişim amaçlı kullanımlarına ilişkin cinsiyet değişkenine göre t-testi ile karşılaştırılmış ve sonuçları Tablo 4.6.'de verilmiştir.

Tablo 4.6. Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmenlerin Sosyal Ağları İletişim Amaçlı Kullanımına İlişkin t-Testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd.	t	P
Sosyal Ağların İletişim Amaçlı Kullanımı	Kadın	157	4,3959	0,4609	254	1,5957	0,020
	Erkek	101	4,2938	0,5335			

Tablo 4.6. incelendiğinde, öğretmenlerin sosyal ağların iletişim amaçlı kullanımına ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir [$t(254)= 1,5957, P < 0.05$]. Bu boyutta kadın öğretmenlerin görüşlerini yansıtan aritmetik ortalama 4,39, erkek öğretmenlerin görüşlerini yansıtan aritmetik ortalama ise 4,29 olarak gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Bu sonuç kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre okul paydaşları arasında sosyal ağları daha çok iletişim amaçlı kullandığını göstermektedir. Ayrıca kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre sosyal ağları öğrenme-öğretme ortamında daha az kullanmalarına rağmen sosyal ağları iletişim amaçlı kullandıkları dikkat çekmektedir. Nitekim ölçekte yer alan “*Sosyal ağlar okul ve paydaşları arasında hızlı bir iletişim aracıdır.*” maddesine kadın öğretmenlerin ($X=4,49$) erkek öğretmenlere ($X=4,27$) göre daha yüksek katılım gösterdikleri anlaşılmaktadır. Ölçeğe ait madde puan ortalamaları Ek-1’de sunulmuştur.

Bu sonuçlar, Akçayır’ın (2014) “öğretim üyelerinin eğitim ortamlarında sosyal ağları kullanma durumları” başlıklı araştırmasındaki sonuçlar ile benzerlikler göstermektedir. Akçayır’ın (2014) yaptığı çalışmada erkek öğretmenler ile kadın öğretmenlerin sosyal ağları iletişim amaçlı kullanma durumlarına bakıldığında kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre sosyal ağları daha fazla kullandıkları

anlaşılmaktadır.

4.1.7 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Sosyal Ağların Kullanımının Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkısına Ait Bulgular

Öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre, sosyal ağları kullanımlarının mesleki gelişimlerdeki rolüne ilişkin bulgulara, tek yönlü varyans analiz testi sonuçlarına (anova) ve Tukey testi sonuçlarına Tablo 4.7 ve Tablo 4.8.'de yer verilmiştir.

Tablo 4.7. Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Sosyal Ağların Kullanımının Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkısına Ait Anova Testi Sonuçları

Boyut	Mesleki Kıdem	N	X	F	P	Anlamlı Fark
Mesleki Gelişim	1-5 yıl	88	4,2034	3,512	0,001	(6-10 yıl) ile (20yıl+)
	6-10 yıl	29	4,3636			
	11-15 yıl	57	4,2140			
	16-20 yıl	17	4,0118			
	20 yıl +	55	3,9828			

Tablo 4.7. incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre, sosyal ağları mesleki gelişiminde kullanma düzeyleri arasında anlamlı bir biçimde fark olup olmadığını test etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi uygulanmaktadır. Varyans analizi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde farklılaşma olduğu görülmektedir [$f(251) = 3.512, P < .005$]. Farklılığın kaynağını test etmek için post-hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Tukey testi sonuçlarına Tablo 4.8.'de yer verilmiştir.

Tablo 4.8. Mesleki Kıdemlerine Göre Öğretmenlerin Sosyal Ağları Mesleki Gelişimlerinde Kullanımına Ait Tukey Testi Sonuçları

Kaç yıldır öğretmenlik yapmaktasınız?	Kaç yıldır öğretmenlik yapmaktasınız?	Mean Difference	Std. Error	Sig.
6-10 yıl	1-5 yıl	-,22065	,10618	,233
	11-15 yıl	-,23128	,11311	,248
	16-20 yıl	-,02901	,15148	1,000
	20 yıldan fazla	-,38088*	,11380	,008

Tablo 4.8. incelendiğinde farklılığın yönü (6-10 yıl) mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 20yıldan fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında olduğu

anlaşılmıştır. Bu grupların ortalamalarına bakıldığında [($X_{6-10\text{yıl}}=4,36$ ve $X_{20\text{yıl}+}=3,98$)] 6-10 yıl tecrübeye sahip öğretmenlerin ortalamasının daha fazla olduğu görülmektedir. Bu sonuç 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 20 yıldan daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre sosyal ağları mesleki gelişimlerinde daha fazla kullandıklarını göstermektedir.

Ayrıca tablo 4.7. incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre, sosyal ağları mesleki gelişimlerinde kullanmalarında grup ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalamanın 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip grup öğretmenlere ($X=4,36$) ait olduğu görülmektedir. 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ($X=4,21$), 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin ($X=4,20$), 16-20yıl kıdeme sahip öğretmenlerin ($X=4,01$) ve 20yıldan fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise ($X=3,98$) ortalama değere sahip oldukları görülmektedir.

Bu sonuçlar Ciğerci'nin (2016) "ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin mesleki gelişiminde sosyal ağların rolü" başlıklı araştırmasındaki sonuçlar ile benzerlikler göstermektedir. Ciğerci'nin (2016) yaptığı çalışmada da mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlerin sosyal ağlarda daha az aktif oldukları görülmektedir.

4.1.8. Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Öğretmenlerin Sosyal Ağları Öğrenme-Öğretme Ortamında Kullanımına Ait Bulgular

Öğretmenlerin sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullanımına ilişkin görüşlerinin mesleki kıdemlerine göre karşılaştırılması için tek yönlü varyans (anova) analizi yapılmış, analiz sonuçları Tablo 4.9.'da verilmiştir.

Tablo 4.9. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemine Göre Sosyal Ağları Öğrenme Ortamında Kullanımına Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyut	Mesleki Kıdem	N	X	F	P	Anlamlı Fark
Öğrenme Ortamı	1-5 yıl	88	4,1205	0,622	0,647	-
	6-10 yıl	29	4,0276			
	11-15 yıl	57	4,2000			
	16-20 yıl	17	4,1412			
	20 yıl +	55	4,1891			

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile sosyal ağları öğrenme ortamında kullanma

düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Varyans analizi sonucunda sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerinin kıdeme bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür [$f(251) = 0,622, P > 0,005$].

Tablo 4.9.'a göre, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre sosyal ağları öğrenme ortamında kullanımına ilişkin aritmetik ortalamalar karşılaştırıldığında en yüksek ortalamanın 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip grup öğretmenlere ($X=4,20$) ait olduğu görülmektedir. Ayrıca 20 yıldan fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ($X=4,18$), 16-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin ($X=4,14$), 1-5yıl kıdeme sahip öğretmenlerin ($X=4,12$), 6-10yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise ($X=4,02$) ortalama değerine sahip oldukları görülmektedir.

Bu sonuçlar Ciğerci'nin (2016) "ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin mesleki gelişiminde sosyal ağların rolü" başlıklı araştırmasındaki sonuçlar ile benzerlikler göstermektedir. Ciğerci'nin (2016) yaptığı çalışmada da mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlerin sosyal ağları öğrenme ortamında daha az kullandıkları görülmüştür.

4.1.9. Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Öğretmenlerin Sosyal Ağları İletişim Amaçlı Kullanımlarına Ait Bulgular

Öğretmenlerin sosyal ağların iletişim amaçlı kullanımlarına ilişkin görüşlerinin mesleki kıdemlerine göre karşılaştırılması için tek yönlü varyans (anova) analizi yapılmış, analiz sonuçları Tablo 4.10.'da verilmiştir.

Tablo 4.10. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Sosyal Ağları İletişim Amaçlı Kullanımlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyut	Mesleki Kıdem	N	X	F	P	Anlamlı Fark
İletişim	1-5 yıl	88	4,5329	2,612	0,031	(1-5 yıl) ile (20yıl+)
	6-10 yıl	29	4,2864			
	11-15 yıl	57	4,3579			
	16-20 yıl	17	4,3176			
	20 yıl +	55	4,2483			

Öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre, sosyal ağları iletişim amaçlı

kullanma durumları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Varyans analizi sonucunda [$f(251)=2,612$, $P<0.05$] istatistiksel açıdan anlamlı bir biçimde farklılaşma olduğu anlaşılmıştır. Bu farklılığın kaynağını tespit etmek için Tukey testi kullanılmıştır.

Tablo 4.11. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Sosyal Ağları İletişim Amaçlı Kullanımlarına Ait Tukey Testi Sonuçları

Kaç yıldır öğretmenlik yapmaktasınız?	Kaç yıldır öğretmenlik yapmaktasınız?	Mean Difference	Std. Error	Sig.
1-5 yıl	6-10 yıl	,03809	,10413	,996
	11-15 yıl	-,07153	,08268	,909
	16-20 yıl	-,03128	,12884	,999
	20 yıldan fazla	-,24455*	,08359	,031

Tablo 4.11. incelendiğinde, mesleki kıdeme bağlı olarak istatistiksel açıdan ortaya çıkan anlamlı farkın 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmen grubu ile 20 ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmen grubu arasında gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Bu grupların aritmetik ortalamalarına bakıldığında $X_{1-5 \text{ yıl}}=4,53$ ve $X_{20 \text{ yıl}+}=4,24$ olduğu görülmektedir. 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 20 yıl ve daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre sosyal ağları iletişimde daha fazla kullandıkları görülmektedir. Bu sonuç mesleklerine yeni başlayan öğretmenlerin mesleki kıdemi daha fazla olan öğretmenlere göre sosyal ağları daha çok iletişim amaçlı kullandıklarını göstermektedir.

Bu sonuçlar, Akçayır'ın (2014) "öğretim üyelerinin eğitim ortamlarında sosyal ağları kullanma durumları" başlıklı araştırmasındaki sonuçlar ile benzerlikler göstermektedir. Akçayır'ın (2014) yaptığı çalışmada da mesleki kıdemi fazla olan öğretim üyelerinin sosyal ağları iletişim amaçlı daha az kullandıkları görülmektedir.

4.1.10. Sosyal Ağ Kullanımının Mesleki Gelişime Katkısına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Sosyal Ağ Kullanımı Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Öğretmenlerin sosyal ağ kullanımının mesleki gelişime katkısına ilişkin öğretmen görüşlerinin sosyal ağ kullanım sıklığına göre karşılaştırılması için tek yönlü varyans (anova) analizi yapılmış, analiz sonuçları Tablo 4.12.'de verilmiştir.

Tablo 4.12. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanımının Mesleki Gelişimine Katkısına

İlişkin Öğretmen Görüşleri İle Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyut	Kullanım Sıklığı	N	X	F	P	Anlamlı Fark
Mesleki Gelişim	Haftada birkaç kez	18	3,9500			
	Günde 1-5 kez	82	4,1512			
	Günde 6-10 kez	61	4,3016	2,263	0,063	-
	Günde 10-20 kez	53	4,1943			
	Günde 20den fazla	32	4,3000			

Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım sıklıklarına göre, mesleki gelişimleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Varyans analizi sonucunda sosyal ağları kullanım sıklığına göre öğretmenlerin mesleki gelişimlerdeki görüşlerinde anlamlı farklılaşma olmadığı görülmüştür [$f(251) = 2.263, P > .005$]. Günde 6 -10 kez sosyal ağlara giriş yapan öğretmen grubunun aritmetik ortalaması ($X=4,30$) ve günde 20den fazla sosyal ağlara giriş yapan öğretmenlerin grup aritmetik ortalaması ($X=4,30$) dur. Günde 10-20 kez giriş yapan öğretmen grubunun aritmetik ortalaması ($X=4,19$), haftada birkaç kez giriş yapan öğretmen grubunun aritmetik ortalamasının ise ($X=3,95$) olduğu görülmektedir.

4.1.11. Sosyal Ağ Kullanımının Öğrenme-Öğretme Ortamında Kullanılmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Sosyal Ağ Kullanımı Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Öğretmenlerin sosyal ağ kullanımının öğrenme-öğretme ortamında kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin sosyal ağ kullanım sıklığına göre karşılaştırılması için tek yönlü varyans (anova) analizi yapılmış, analiz sonuçları Tablo 4.13.'de verilmiştir.

Tablo 4.13. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanımının Öğrenme-Öğretme Ortamında Kullanılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri İle Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans

Analizi Sonuçları

Boyut	Kullanım Sıklığı	N	X	F	P	Anlamlı Fark
Öğrenme Ortamı	Haftada birkaç kez	18	4,0000	1,809	0,128	-
	Günde 1-5 kez	82	4,1293			
	Günde 6-10 kez	61	4,0918			
	Günde 10-20 kez	53	4,0937			
	Günde 20den fazla	32	4,3000			

Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım sıklıklarına göre, öğrenme-öğretme ortamında kullanımları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Tablo 4.13.'e bakıldığında [$f(251) = 1.809$, $P > .005$] istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olmadığı anlaşılmıştır.

Tablo 4.13'e göre öğretmenlerin sosyal ağları kullanım sıklığına göre öğrenme-öğretme ortamında kullanımına ilişkin bulgulara bakıldığında en yüksek ortalamanın günde 20den fazla sosyal ağlara giriş yapan öğretmen grubuna ait aritmetik ortalamaya ($X=4,30$) ait olduğu görülmektedir. Günde 1-5 kez giriş yapan öğretmenlerin ($X=4,12$), günde 10-20 kez giriş yapan öğretmenlerin ($X=4,09$), günde 6-10 kez giriş yapan öğretmenlerin ($X=4,09$) ve haftada birkaç kez giriş yapan öğretmenlerin ise ($X=4,00$) ortalama değere sahip oldukları görülmektedir.

4.1.12. Sosyal Ağ Kullanımının İletişim Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Sosyal Ağ Kullanımı Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Öğretmenlerin sosyal ağ kullanımının iletişim amaçlı kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin sosyal ağ kullanım sıklığına göre karşılaştırılması için tek yönlü varyans (anova) analizi yapılmış, analiz sonuçları Tablo 4.14.'de verilmiştir.

Tablo 4.14. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanımının İletişim Amaçlı Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri İle Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyut	Mesleki Kıdem	N	X	SS	F	P	Anlamlı Fark
İletişim	Haftada birkaç kez	18	4,1667				Haftada birkaç kez ile
	Günde 1-5 kez	82	4,2854				Günde 20den fazla
	Günde 6-10 kez	61	4,557		4,360	0,002	Günde 1-5 kez ile
	Günde 10-20 kez	53	4,2642				Günde 20den fazla
	Günde 20den fazla	32	4,6000				

Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım sıklıklarına göre, sosyal ağarlı iletişim amaçlı kullanımları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Tablo 4.14.’e bakıldığında [$f(251) = 0,002$, $P < 0,005$] istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olduğu anlaşılmıştır. Farklılığın kaynağını test etmek için post hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Tukey testi sonuçlarına Tablo 4.15.’de yer verilmiştir.

Tablo 4.15. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanımının İletişim Amaçlı Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri İle Kullanım Sıklığına Ait Tukey Testi Sonuçları

Günde ortalama kaç kez sosyal ağ hesabınızı kontrol ediyorsunuz?	Günde ortalama kaç kez sosyal ağ hesabınızı kontrol ediyorsunuz?	Mean Difference	Std. Error	Sig.
Haftada birkaç kez	Günde 1-5 kez	-,11870	,12486	,877
	Günde 6-10kez	-,28907	,12867	,166
	Günde 10-20 kez	-,09748	,13086	,946
	Günde 20den fazla	-,43333*	,14133	,020
Günde 1-5 kez	Haftada birkaç kez	,11870	,12486	,877
	Günde 6-10kez	-,17037	,08111	,223
	Günde 10-20 kez	,02121	,08454	,999
	Günde 20den fazla	-,31463*	,09998	,016

Tablo 4.15. incelendiğinde farklılığın yönü günde 20den fazla giriş yapan öğretmenler ile haftada birkaç kez giriş yapan öğretmenler arasında ve günde 20den fazla

giriş yapan öğretmenler ile günde 1-5kez kez giriş yapan öğretmenler arasında olduğu anlaşılmıştır. Bu grupların aritmetik ortalamalarına bakıldığında $X_{\text{haftada birkaç kez}}=4,16$, $X_{\text{günde 1-5 kez}}=4,28$ ve $X_{\text{günde20denfazla}}=4,60$ olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin sosyal ağlarını kullanım sıklıklarına göre sosyal ağları iletişim amaçlı kullanımına ilişkin bulgular incelendiğinde sosyal ağları sık kullanan öğretmenlerin daha çok iletişim amaçlı kullandıkları görülmüştür.

Bu sonuçlar, Akçayır'ın (2014) "öğretim üyelerinin eğitim ortamlarında sosyal ağları kullanma durumları" başlıklı araştırmasındaki sonuçlar ile benzerlikler göstermektedir. Akçayır'ın (2014) yaptığı çalışmada da sosyal ağları sık kullanan öğretim üyeleri bu ağları daha çok iletişim için kullandıklarını ifade etmektedirler.

4.2. NİTEL BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenler ile yapılan görüşmeden elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Gönüllülük esasına göre belirlenen 12'si kadın ve 8'i erkek olmak üzere farklı branşlardaki toplam 20 öğretmenden oluşan katılımcılar, önceden hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan soruları sözlü olarak yanıtlamışlardır. Katılımcıların görüşleri, izinleri alınarak ses kaydedici ile kayıt altına alınmış, daha sonra çözümlemesi yapılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Katılımcıların görüşleri araştırmanın temel problemi ve alt problemleri dikkate alınarak içerik analizi yoluyla analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorulara verilen yanıtlar araştırmacı tarafından kodlanmış, daha sonra tema ve alt temalar oluşturulmaya çalışılmıştır. İçerik analizi yapılırken katılımcılar için kodlama yapılmıştır. Kodlama sürecinde kolaylık olması bakımından 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler kıdemsiz (KSZ), 6-15 yıl kıdeme sahip öğretmenler orta kıdem (KO) ve 16 yıldan fazla kıdeme sahip öğretmenler ise kıdemli (KLİ) olacak şekilde kısaltma kullanılmıştır. Yine kodlama yapılırken erkek öğretmenler için (E) ve kadın öğretmenler için (K) harfleri kullanılmıştır. Ayrıca katılımcı öğretmenler branşlarına göre iki kategoriye ayrılmış olup Türkçe, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Rehberlik, Beden Eğitimi, Okul Öncesi, Özel Eğitim ve Müzik öğretmenleri Sosyal Bilimler alanı öğretmenleri (S), Matematik, Fen Bilimleri, Bilgisayar, Bilişim Teknolojileri, Teknoloji Tasarım öğretmenleri için Fen Bilimleri alanı (F) harfi kullanılmıştır. Örneğin 12 yıldır görev yapan matematik branşından kadın bir öğretmen KOFK olarak gösterilmiştir.

4.2.1.Sosyal Ağların Kullanımına İlişkin Bulgular

Katılımcılara, sosyal ağların kullanım durumuna yönelik olarak “Öğretmenlerin sosyal ağları kullanma durumları hakkındaki görüşünüz nedir? Ne kadar zamanınızı sosyal ağlarda geçiriyorsunuz” şeklinde sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlardan elde edilen tema ve alt temalar Tablo 4.16’de verilmiştir.

Tablo 4.16. Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanma Durumları ve Kullanım Sıklığı

Tema	Alt Temalar	f	%
Sosyal ağların olumsuzlukları	Çok fazla zaman alması	12	16,43
	Sosyal ağlara çok fazla giriş yapılması zaman kaybı	8	10,95
	Bireysel iletişime uygun olması	4	5,47
	Çok fazla dikkat dağıtıcı etkenin var olması	3	4,10
	Sosyal ağlarda özel hayat ile ilgili paylaşım yapılması	2	2,73
Toplam		29	39,72
Sosyal ağların katkıları	Okul paydaşlarıyla hızlı iletişim kurabilmesi	13	17,80
	Güncel bilgilere kolay ulaşabilmesi	11	15,06
	Öğretmenlerin mesleki yenilikleri takip edebilmesi	9	12,32
	Sosyal ağlara her an ve her yerde ulaşabilir olması	7	9,58
	Paylaşımlarda hassas olunması	4	5,47
Toplam		44	60,27
Toplam		73	100

Öğretmenlerin sosyal ağların kullanım durumlarına ve bu ağların kullanım sıklığına göre görüşleri incelendiğinde 10 farklı alt tema içerisinde değerlendirilebileceği görülmektedir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen alt temalar birlikte değerlendirildiğinde iki ana temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların ise sosyal ağların olumsuzlukları ve sosyal ağların katkıları şeklinde sınıflandırılması mümkündür. Öğretmenler sosyal ağların kullanımı konusunda daha çok katkılarına yönelik görüşler ileri sürmüşlerdir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen bir diğer önemli bulgu ise sosyal ağların kullanım sıklığına göre görüşlerinin değişmesidir. Örneğin sosyal ağları daha az kullananlar öğretmenler sosyal ağların olumsuzluklarına işaret ederken, sosyal ağları daha fazla kullanan öğretmenlerin ise sosyal ağların sunduğu avantajlara gönderme yaparak bir tür meşrulaştırma yoluna gittikleri anlaşılmaktadır. Örneğin olumsuz görüş belirten katılımcılar görüşlerinde;

- “Sosyal ağların çok sık kullanılmasını doğru bulmuyorum, günde 1 saat sosyal ağları kullanıyorum.”, “Günlük en az 1 saat sosyal ağları kullanıyorum. Çok sık kullanılmasını doğru bulmuyorum” (KSZFK3).
- “Günlük en az 1-2 saatimi sosyal ağlarda geçiriyorum. Sosyal ağların çok sık kullanılmasını doğru bulmuyorum. Amaç ne olursa olsun çok fazla dikkat dağıtıcı etken var ve çok fazla zaman alıyor” (KSZFK2).
- “Sosyal ağlar ile genellikle kişilerin özel hayatlarından resimler, videolar, bir konu hakkındaki şahsi görüşler gibi birçok içerik barındırıyor. Herkesin kolayca ulaşabileceği bu kişisel adresler öğrenciyi de öğretmene daha ulaşılabilir hale getirmekte. Bu durum çocuklar açısından genelde sevilen bir durum olarak görünse de öğretmenin paylaşım içeriğinde hassas davranması gerektiğine de zorunlu kılmakta. Zira öğretmen sadece okulda değil her yerde öğretmendir. Bu düşünceyle öğrencileri yanlış yönlendirebilecek kişisel ifadeler, özel resimler veya videolardan kaçınmanın mesleki yaşantıya daha uygun olduğunu düşünmekteyim. Ayrıca sosyal ağların kullanımının sıklığını da bir bağımlılık olarak gördüğümünden dolayı öğretmenlerin bunları sıklıkla kullanmalarını doğru bulmuyorum. Biraz daha farklı bir amaca ve daha çok kişisel iletişime de hizmet ettiği için Whatsapp bu düşüncelerimin dışında tutulabilir”(KOSE2).

Sosyal ağları daha fazla kullanan öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında, katılımcıların sosyal ağlara ulaşım kolaylığı, sosyal ağların hızlı bir iletişim aracı olmasından dolayı sosyal ağları sık sık kullandıklarını hatta whatsapp uygulamasını diğer sosyal ağlara göre daha fazla kullandıklarını ve okul paydaşlarıyla sosyal ağlar vasıtasıyla iletişim kurduklarını belirtmişlerdir. Bu katılımcıların görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

- “Artık canımız sıkıldığında bile vakit geçirmek için sosyal ağlara giriyoruz. Sosyal ağlara sürekli olarak girip çıkıyorum. Bu durum günde 25-30 kez olabilir. Günde en az 2 saat sosyal ağlarda geziyorum” (KOSK2).
- “Sık kullanım yanlış. Ama sosyal ağlara ulaşımın kolaylığı ve hızlı ulaşım olduğundan dolayı aynı zamanda her türlü habere rahat ulaşılabilirdiği için sosyal ağları sık kullanıyoruz” (KOSK1).

KOSE1 katılımcısı, sosyal ağları kullanmanın faydalı olduğunu, öğrencilerin de

yoğun bir şekilde sosyal ağları kullandıklarını bu yüzden sosyal ağlarda öğrencilerin karşılaşılabilecekleri sorunları anlayabilmeleri için öğretmenlerin sosyal ağları kullanmaları gerektiğini belirtmiştir. KOSE1'e ait görüş aşağıda yer verilmiştir.

- “Öğretmenlerin sosyal ağları sık kullanmalarını son derece destekliyorum çünkü hitap ettiğimiz öğrenci kitlesi zamanının büyük çoğunluğunu sosyal ağların içinde geçiriyor çocukları iyi yöneltebilmemiz için kendimiz bunu doğru kullanmayı bilmeliyiz” (KOSE1).

KLİSE1 katılımcısı öğretmenlerin diğer meslek gruplarına göre gereğinden fazla sosyal ağları kullandıklarını ama kendisinin daha az kullanmaya çalıştığını belirtmiştir. KLİSE1'e ait görüş aşağıda yer verilmiştir.

- “Öğretmenlerin gereğinden fazla sosyal ağları kullandığını düşünüyorum. Hâlbuki canlı bir organizmanın(okul) içinde yaşadıklarının farkında olmalarını isterdim. Okulum ve branşım ile ilgili sosyal ağları kullanıyorum. Günlük ortalama 20 dakika” (KLİSE1).

4.2.2. Sosyal Ağların Öğrenme-Öğretme Ortamında Kullanımına İlişkin Bulgular

Katılımcılara, sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullanımına yönelik olarak “Sosyal ağların öğrenme-öğrenme ortamında kullanımı ve öğretimi etkileme konusundaki görüşleriniz nelerdir?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlardan elde edilen tema ve alt temalar Tablo 4.17’de verilmiştir.

Tablo 4.17. Sosyal Ağların Öğrenme-Öğretme Ortamında Kullanımı

Tema	Alt Temalar	f	%
Öğrenme	Öğrencilerin dikkatini çekmesi ve hızlı öğrenme gerçekleşmesi	5	10,63
	Derslerde video tarzı görsel ve işitsel açıdan zengin doküman paylaşımı	5	10,63
Öğretme Ortamını	Okul dışında öğrenci ile hızlı iletişim kurulabilmesi ve sorularının cevaplanabilmesi	4	10,63
Destekleme	Derslerde etkinliklerin hızlı yapılması	4	8,51
	Fatih Projesi ve EBA'nın kullanımına benzer olması ve MEB tarafından desteklenmesi	4	8,51

	Zamandan tasarruf sağlaması ve daha çok etkinlik yapılabilmesi	4	8,51
	Milli ve manevi değerlerin hızlı aktarılması	4	8,51
	Okul içinde öğrenci motivasyonunu artırması	3	6,38
	Günümüzde eğitimde e-öğrenme, web tabanlı öğrenme ve çevrimiçi öğrenmenin yaygınlaşması	3	6,38
Toplam		39	82,97
	Sosyal ağların eğitim ortamında etkili olacağını düşünmemeleri	3	6,38
Dikkat	Sosyal ağlar belirli sınırlamalar ile kullanılabilir olması	2	4,25
Dağınıklığı	Sosyal ağların yönetimi öğretmenin teknoloji okur yazarlığına	2	4,25
Oluşturma	bağlı olarak değişebilmesi		
	Kötü davranışları pekiştiren bir ortam olması	1	2,12
Toplam		8	17,02
Toplam		47	100

Öğretmenlerin sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullanımına ilişkin görüşleri incelendiğinde, bu görüşlerin 13 farklı alt tema içerisinde değerlendirilebileceği görülmektedir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen alt temalar birlikte değerlendirildiğinde iki ana temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temalar ise sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamını desteklemesi ve sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullanımı ile öğrencilerde oluşabilecek dikkat dağınıklığı ve odaklanamama sorunları şeklinde adlandırılabilir. Ayrıca öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sosyal ağların eğitim ortamındaki faydalarından bahsetmişlerdir. Sosyal ağların öğrencilerde hızlı öğrenme gerçekleştirebileceğini ifade etmişlerdir. Sosyal ağların kullanılması ile derslerin görsel ve işitsel olarak daha zengin hale getirildiğini belirtmişlerdir. Örneğin KSZFK2 katılımcısı “Sosyal ağların öğrenme ortamında kullanımının olumlu etkilerini olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerle kurduğumuz whatsapp grubu sayesinde okul saatleri dışında da iletişim kurarak yapamadıkları soruları çözüyoruz. demiştir, bir başka öğretmen “Günümüzde eğitimde e-öğrenme, web tabanlı öğrenme ve çevrimiçi öğrenme kavramları yaygın olarak kullanılmaktadır. Ağ tabanlı öğrenme, sahip oldukları ağ kurma ve sosyal iletişim kapasitesiyle geleneksel eğitime bir alternatif sağlamaktadır ve son dönemlerde yapılan araştırmalarda sosyal ağların eğitimde kullanılması başarılı sonuçlar vermektedir”(KSZFK).

Katılımcılardan KSZFE4 görüşünde “*Sosyal ağların öğrenme ortamında kesinlikle kullanılması gerektiğini*” belirtmiştir, başka bir öğretmen ise “*Öğrenci ile yüz yüze eğitimin devam etmesi gereklidir. Zira hiçbir uygulama veya teknolojik araç yüz yüze iletişimin yerini tutamaz. Sosyal ağların hızlı bir iletişim aracı olduğunu kabul etmekle birlikte kısıtlanıp kullanılmasının daha faydalı olacaktır*” (KOSE2). Diğer katılımcılara ait görüşlere aşağıda yer verilmiştir:

- “*Sosyal ağlar öğrenme ortamında kesinlikle kullanılmalıdır. Ancak tek başına kullanımı yeterli değildir bence. Çünkü hiçbir video hiç bir fotoğraf öğrenciyle göz teması kurup onlarla etkili iletişim sağlamaz. Bunun yanında aklıma takılan bir bilgiye çabuk ulaşmamız, merak edilen bir şeyi anında açıp ulaşmamız, öğrenci ve öğretmen için zamandan tasarruf sağlar Daha fazla bilgiye daha kısa sürede ulaşırız*” (KSZFE4).
- “*Öğrenme ortamında sosyal ağlar günümüz öğrencilerine yabancı gelmeyeceği için belirli sınırlamalar ile kullanılabilir. Özellikle video içerikli sayfalar bu konuda öğrenme ortamına katkı sağlayabilir*” (KOSE2).

Katılımcıların küçük bir kısmı yaklaşık beşte birlik kısmı sosyal ağları kullanmama gerekçeleri olarak ders esnasında öğrencilerde oluşabilecek dikkat dağınıklığı ve öğretmenlerin teknoloji okuryazarlığına bağlı olarak sosyal ağların iyi sınıfta yönetilemeyeceği şeklinde olmuştur. Bazı öğretmenler sosyal ağların eğitim ortamında yönetilmesi konusunda endişe duyduklarını dile getirmişlerdir. Örneğin sosyal ağları çok sık kullanmadığını belirten KSZFE1 sosyal ağları derslerinde sadece örnekler için kullandığını ve sosyal ağların çok sık kullanılmasının doğru olmadığını ifade etmiştir. “*Sosyal ağları öğrenme ortamında en fazla örneklerin içinde kullandım. Sosyal ağların öğrenme ortamında etkili ve faydalı olacağını düşünmüyorum*” (KSZFE1).

Kıdemsiz bir öğretmen ise sosyal ağları ilköğretim ve ortaöğretimde kullanmak yerine yükseköğretimde kullanmanın daha uygun olduğunu dile getirmiştir. “*Ancak sosyal ağların eğitimde kullanılması lisans eğitiminde kullanılmalıdır ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında yüz yüze eğitimimin daha verimli olduğu görüşümdedir*” (KSZFK1).

4.2.3.Sosyal Ağların Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkılarına İlişkin Bulgular

Katılımcılara, “Sosyal ağların mesleki gelişiminize katkıları konusundaki görüşünüz nedir?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlardan elde edilen tema ve alt temalar Tablo 4.18’de verilmiştir.

Tablo 4.18. Sosyal Ağların Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkısı

Tema	Alt Temalar	f	%
Eğitim	Mesleki gelişim ile yeni bilgiler edinilmesi	5	16,66
Ortamında	Farklı ülkelerdeki öğretmen meslek gruplarından örnek	4	13,33
Yeni Yöntem	etkinlik paylaşımı		
ve Tekniklerin	Öğretmenlerin meslektaşlarından yeni öğretim metotları	3	10,00
Takibi	öğrenebilmesi		
Toplam		12	40,00
	Meslek gruplarında özlük haklarıyla ilgili bilgi paylaşımı	5	16,66
Özlük Hakları	Öğretmenlerin yer değiştirmelerinde yeni okulu ile ilgili	3	10,00
ile İlgili Yeni	kolay bilgiye ulaşabilmesi		
Bilgilerin	Görevde yükselme sınavlarında meslektaşlarıyla soru	3	10,00
Öğrenilmesi	paylaşımı		
	Ek ders, egzersiz ve destekleme yetiştirme kurslarında bilgi paylaşımı	2	6,66
Sosyal Ağların	Mesleki gelişim için sosyal ağlar yerine hizmet içi	2	6,66
Kullanılmaması	eğitimler veya kişisel mesleki gelişim		
Toplam		18	60,00
Genel Toplam		30	100

Sosyal ağların mesleki gelişime katkısına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde, 7 farklı alt tema içerisinde değerlendirilebileceği görülmektedir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen alt temalar birlikte değerlendirildiğinde üç ana temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların eğitim ortamında yeni yöntem ve tekniklerin takibi, özlük hakları ile ilgili yeni bilgilerin öğrenilmesi ve olumsuz görüş bildiren öğretmenlerin sosyal ağları mesleki gelişim aracı olarak tercih etmeme sebepleri şeklinde sınıflandırılması mümkündür. Öğretmenler sosyal ağlar ile hem yeni öğretim yöntemleri

hakkında bilgi edindiklerini hem de özlük haklarıyla ilgili gelişmeleri takip ettiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcılar sosyal ağların öğretmenlerin mesleki gelişimlerine önemli katkısı olduğunu ve gelişim süreçlerini hızlandığını belirtmişlerdir. Bazı öğretmenler, eğitim-öğretim devam ederken hizmet içi eğitim faaliyetlerin uzak illerde yapılmasının onların bu faaliyetlere katılımlarını engellediğini belirterek, sosyal ağların bu konuda kullanılabileceğine vurgu yapmışlardır.

Konuya ilişkin diğer görüşler şöyledir:

- *“Hizmet içi eğitimlere katılmak öğretim yılı içinde zor oluyor, dersler boş geçeceği için okul yöneticileri de pek sıcak bakmıyorlar. Sosyal ağlarda mesleki gelişimimiz ile ilgili birçok yeniliği takip edebiliyoruz. Hizmet içi eğitimler farklı illerde olması da maddi açıdan öğretmenleri etkilemektedir. Fakat sosyal ağlarda istediğimiz anda mesleki gelişimize katkı sağlayacak birçok paylaşımlar oluyor” (KOSE1).*
- *“Dersler farklı eğitim metotları öğrenmemde faydası oldu” (KOFE3).*
- *“Sadece sosyal ağlar gelişim konusunda etkili olmayıp bütün iletişim araçlarının mesleki gelişime katkısı mevcuttur; sadece öğretmenin bunları eğitim-öğretim faaliyetlerinde "layıkıyla kullanabiliyor mu?" buna da bakmak lazım veya kullanma azmini ve çabasını gösterebiliyor mu?” (KOSE2).*
- *“Mesleki gelişimimizle ilgili gruplara üye olarak yenilikleri takip edebilirsek sosyal ağların mesleki gelişimize faydalı olacağını düşünüyorum.” (KOSK2).*
- *“Her türlü bilgiye sosyal ağlardan ulaşabildiğimiz için mesleki gelişime katkıda bulunduğumu düşünüyorum. Yani sosyal ağlar sayesinde mesleki bilgiye dair birçok bilgi ve yoruma anında ulaşabiliyorsun; bu sayede hem bilmediklerini anında öğrenebiliyorsun hem de güncellenen konularda bilgi sahibi olabiliyorsun.” (KSZFK1)*
- *“Sosyal ağlar mesleki gelişim sürecini hızlandırmıştır. Sosyal ağa dâhil olmayan pek çok öğretmen 20 yıl önceki üniversitede aldığı eğitimle görevini yapmakta yapılan pek çok değişikliklerden haberdar olmamaktaydı. Mesela Türkçe dersini oluşturan dilbilgisi konusunda TDK her yıl pek çok değişiklik*

yapmaktadır Bu değişimin bize ulaşması yeni bir yazım kılavuzunun basılması ve bizim elimize ulaşmasıyla mümkün oluyordu bu da en az bir buçuk iki yılı buluyordu fakat günümüzde Sosyal ağ sayesinde yapılan bir değişiklikten anında haberdar olmaktayım. Bu da beni mesleki açıdan daha başarılı kılıyor (KSZFE1).

- *Okul yöneticilerinin mesleğimiz ile ilgili okulda oluşturan sosyal ağlarda paylaşımları bizim için faydalı oluyor. Her an toplantı yapmak tüm öğretmenlere ulaşmak kolay olmuyor sonuçta (KLİFE1).*
- *Okul içinde zümrelerimle her ana doküman paylaşmak kolay oluyor. Eş zamanlı olarak dersleri ortak bir platformda yürütebiliyoruz (KSZFE3)*
- *Yabancı sosyal ağlara da üyeyim. Bu sayede diğer ülkelerdeki eğitim-öğretim faaliyetlerini görmem beni mesleki anlamda daha çok güdüliyor (KOSK4).*
- *Bakanlığa ait sosyal ağ gruplarını takip ediyorum. Tayinlerle ilgili bir çok paylaşımları oradan takip ediyorum (KOSK3).*
- *Göreve ilk başladığım yıllarda bir çok dökümanı sosyal ağlardan edindiğimi söyleyebilirim. Bu da tecrübeli öğretmen arkadaşların paylaşımlarından yararlanmamı sağladı (KSZFE2)*
- *Meslekle ilgili yeni bilgileri sosyal ağlardan takip etmek çok kolay oluyor. Özel paylaşımlar için sosyal ağlara girdiğimde mesleğimle ilgili yeni bilgileri her an görebilmek kolay oluyor (KOFE1).*
- *Sosyal ağlarda kullanılan değişik videolar, slaytları derslerimde kullanıyorum. Mesleki anlamda beni bir adım öteye götürüyor (KLİSK1).*
- *Sosyal ağ sayesinde yapılan bir değişiklikten anında haberdar olmaktayım. Bu da beni mesleki açıdan daha başarılı kılıyor (KOSE3).*

Katılımcılardan KLİSE2 ve KLİSE3 sosyal ağların mesleki gelişimlerde kullanılması ile ilgili olumsuz görüş beyan etmişlerdir. Olumsuz görüş beyan öğretmenin ikisinin de kıdemli öğretmen olduğu dikkat çekmektedir. Kıdemli öğretmenlerin sosyal ağları daha az kullandıkları bu yüzden öğrenme ortamında ve mesleki gelişimlerinde daha az kullandıkları da ortaya çıkmaktadır.

Kıdemli öğretmenlere ait görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

- “Sosyal ağlardan mesleki gelişime katkı sağlayacak bir şeylerin olacağını pek sanmıyorum” (KLİSE2).
- “Pek fazla sosyal ağlardan mesleki gelişimimde yararlandığım söylenemez. Öğretmenin okuyarak araştırarak bir şeyler yapması gerekir” (KLİSE3).

4.2.4. Sosyal Ağların İletişimdeki Rolüne İlişkin Bulgular

Katılımcılara, “Sosyal ağların öğretmenle öğrencilerin iletişim kurmadaki etkisi nedir?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlardan elde edilen tema ve alt temalar Tablo 4.19’da verilmiştir.

Tablo 4.19. Sosyal Ağların İletişimdeki Rolü

Tema	Alt Temalar	f	%
Her An Her Yerde Ulaşılabilme	Her an ulaşılabilir olması	4	13,33
	İletişimin yüz yüze olması	3	10,00
	Sosyal ağlarda daha çok özel hayat ile ilgili paylaşım yapılması	3	10,00
Toplam		10	33,33
Okul Paydaşları Arasında Etkileşim	Velilere okul ile ilgili durumların iletilmesi	5	16,66
	Her an öğrenci ve veliler ile görüşme imkânı	4	13,33
	Sınıfta soru sormaya vakit bulamayan öğrencinin sosyal ağ gruplarında sorular sorması	4	13,33
	Öğrencilerin düşüncelerini daha rahat ifade etmesi	3	10,00
	Öğrencilere ödevlerin ve sorumlulukların hatırlatılması	2	6,66
Toplam		20	66,66
Toplam		30	100

Öğretmenlerin sosyal ağların iletişimdeki rolüne ilişkin görüşleri incelendiğinde, bu görüşlerin 8 farklı alt tema içerisinde değerlendirilebileceği görülmektedir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen alt temalar birlikte değerlendirildiğinde, iki ana temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temalar her an her yerde ulaşılabilme ve okul paydaşları arasında

etkileşim kurmada yardımcı olması şeklindedir. Öğretmenlerin sosyal ağları iletişim amaçlı kullanmasına ilişkin görüşlerine bakıldığında bazı öğretmenlerin okul paydaşları ile iletişim kurmadaki katkısına değinmişlerdir. Öğretmenlere ait görüşlere aşağıda yer verilmiştir:

- *“Whatsapp grupları kurularak öğrencinin bilmediği konularda veya sorularda yardımcı olunabilir. Fakat bu gruplar bazen amacının dışında kullanılabilir. Amacından sapmadan kullanıldığı zaman bütün sosyal ağlar etkili iletişim için idealdir” (KOSK1).*
- *“Öğretmen ve öğrencileri daha da yaklaştırmaktadır Hem öğrenciye hem de öğretmene istediğine anında ulaşma imkânı sağlamıştır Sosyal ağ sayesinde öğretmen öğrenci ilişkisi sadece okulla sınırlı kalmayıp daha da genişletilmiştir örneği sınıfta oluşturduğumuz bir Whatsapp grubu sayesinde öğrenciler akşam yapamadıkları soruları burada paylaşarak cevabı öğrenmişlerdir” (KOSK2).*
- *“Soru ve cevapları öğrencilerin tümüyle paylaşabilmek haricinde duyuruları hatırlatmak, öğrencinin düşüncelerini daha rahat belirtebilmesi imkânları sosyal ağların olumlu yönleridir” (KOSK3).*
- *“Sosyal ağları daha çok iletişim amaçlı kullanıyoruz. Kolaylık ve hızlı olması açısından” (KSZFE3).*
- *“Okul paydaşlarının daha yakınlaşmasını sağlamaktadır. Olumlu yönleri vardır fakat olumsuz yönlerinin de yabana atılmaması gerekir” (KOFE1).*
- *“Okul whatsapp grubunda okul idarecilerimizin paylaşımlarını takip ediyorum” (KSZFK2).*
- *“Öğretmen ve öğrencileri daha da yaklaştırmaktadır Hem öğrenciye hem de öğretmene istediğine anında ulaşma imkânı sağlamıştır Sosyal ağ sayesinde öğretmen öğrenci ilişkisi sadece okulla sınırlı kalmayıp daha da genişletilmiştir örneği sınıfta oluşturduğumuz bir Whatsapp grubu sayesinde öğrenciler akşam yapamadıkları soruları burada paylaşarak cevabı öğrenmişlerdir” (KSZFE1).*
- *“Kısaca öğretmenlerin ve öğrencilerin günün her saati ulaşılabilir olması*

anlamına geliyor. Bu açıdan öğrencilerle de iletişim kurma kolaylığı sağladığı bir gerçek. İnsanlara duygu ve düşüncelerimizi metinlerle hissettirmemiz oldukça güç olduğu için sadece haberleşme mantığıyla veya bazı yüzeysel içerikleri öğrencilere aktarmada faydalı olabilir” (KOFE2).

Katılımcılardan KOSE1 ise sosyal ağlardan iletişim kurmanın olumlu yanları olduğu gibi olumsuz yanlarını da dile getirmişlerdir. Bu kişilere ait görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

- *“Sosyal ağların öğretmen ve öğrencilerle iletişim kurmada olumlu etkilerinin yanında olumsuz etkilerinin de olabileceğini düşünüyorum. Bir öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişim karşılıklı konuşarak olmalıdır, bunun için sosyal ağları kullanmak hem gereksiz hem de mantıksızdır” (KOSE1)*

4.2.5. Sosyal Ağların Gelecekte Eğitim-Öğretim ve Mesleki Gelişime Faydalarına İlişkin Bulgular

Katılımcılara, “Gelecekte sosyal ağların eğitim-öğretimde ve mesleki çalışmalarda kullanılma durumuna ilişkin görüşünüz nedir?” şeklinde bir soru yöneltmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlardan elde edilen tema ve alt temalar Tablo 4.20’de verilmiştir.

Tablo 4.20. Sosyal Ağların Gelecekte Eğitim - Öğretim ve Mesleki Gelişime Faydaları

Tema	Alt Temalar	f	%
Lisans ve Lisansüstü Öğretimde Kullanımının Yoğunlaşması	Yeni bilgilere kolay ulaşım	13	27,65
	Sosyal ağların gelecekte daha çok lisans ve lisansüstü öğretimde yaygın kullanılabilir olması	7	14,89
Toplam		27	57,44
Eğitim Portallarının Yaygınlaşması	Eğitim Portallarında kullanılabilir olması	14	29,78
	Öğretmenlerin teknoloji okuryazarlığı becerilerini artırması	6	12,76
Toplam		20	42,55
Toplam		47	100

Öğretmenlerin sosyal ağların gelecekte eğitim - öğretim ve mesleki gelişime faydalarına ilişkin görüşleri incelendiğinde, 4 farklı alt tema içerisinde

değerlendirilebileceği görülmektedir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen alt temalar birlikte değerlendirildiğinde, iki ana temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temalar lisans ve lisansüstü öğretimde kullanımının yoğunlaşması ve eğitim portallarının yaygınlaşması şeklindedir. Öğretmenler genelde sosyal ağların gelecekte eğitim - öğretim ve mesleki gelişime katkısına ilişkin olumlu ifadeler kullanmışlardır. Öğretmenlerin bir kısmı sosyal ağların daha çok lisans ve lisansüstü öğrenme- öğretim ortamında kullanılmasının daha uygun olacağına ilişkin görüş belirtmişlerdir. “*Mesleki çalışmalarda sosyal ağlar kullanılabilir fakat eğitim öğretimde lisans ve lisansüstü eğitimde kullanılmasının uygun olduğu görüşümdedir. Daha alt kademelerde en verimli eğitimin yüz yüze eğitim olduğunu düşünüyorum*” (KLISE1).

Bu alt temaya ilişkin diğer görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

- “*Sosyal ağların mesleki çalışmalarda çok faydalı olduğunu yaşayarak görüyorum. Üye olduğum pek çok öğretmen gruplarında yapılan çalışmalarını takip edip uygun olanları kendi sınıflarımda da yapıyorum. Bunun yanında tartışmalı bazı konulara açıklık getiriliyor kısaca öğretmenler arasında bilgi alış veriş sağlanmış oluyor*” (KSZFK1).
- “*Çağımız teknoloji çağı ve insanlık her türlü bilgiye kolay yoldan ulaşabilme çabasında; bu sebeple ilerleyen zamanlarda sosyal ağ kullanımının giderek artacağını düşünüyorum. Ayrıca bilgiye ücretsiz ulaşmak da cabası*” (KSZFE1).
- “*Sosyal ağlar bizleri mesafeler sebebiyle ulaşamayan insanlara, bilgilere, yaşayışlara ulaştırmakta. Bu sebeple gelecekte eğitim öğretim ortamına daha fazla gireceğini düşünüyorum*” (KOSK2).
- “*Gelişen dünyaya elbette ayak uydurmak gerekiyor, gelecekte sosyal ağların eğitim öğretimde ve mesleki çalışmalarda çok faydalı bir şekilde kullanılabileceğini düşünüyorum*” (KOSK1).
- “*Gelişen teknoloji sayesinde sosyal ağları her alanda olduğu gibi eğitim- öğretimde de daha fazla kullanacağımızı düşünüyorum*” (KOFE3).

Öğretmenler teknolojinin her geçen gün ilerlemesi sayesinde eğitimde de teknolojinin daha fazla kullanılacağını, FATİH projesi kapsamında her okula etkileşimli akıllı tahtaların verildiğini, ayrıca EBA (Eğitim Bilişim Ağı) gibi bir eğitim portalının tüm

öğrencilere açık olduğunu belirtmektedirler. EBA eğitim portalı sosyal ağlar ile aynı mantıkla çalışan bir portaldır. Öğrenci kendi sayfasını oluşturmakta, kendine ait sayfasını yapabilmektedir. Başkalarının paylaştığı belge, bilgileri takip edebilmektedir. MEB'nin öğrencilere sunduğu ücretsiz eğitim portalı EBA öğrencilerin iletişim kurdukları, paylaşım yaptıkları, öğretmenlerin sanal sınıflar oluşturup öğrencilere ödevler verdiği ve takip ettiği bir uygulamadır. Örneğin KOSE2 katılımcısı “MEB hali hazırda FATİH projesi kapsamında sınıflarda tüm teknoloji ürünlerini okullara sundu. Sosyal ağ olarak EBA “Eğitim Bilişim Ağı” adı altında ücretsiz sosyal ağ platformunu sundu. Gelecek yıllarda daha çok konuşacağız sosyal ağları” (KOSE2).

KOFE2 katılımcısı sosyal ağların ilerleyen yıllarda eğitim-öğretimde daha fazla kullanılacağını hatta öğretmenin yerini alabileceği endişesini taşımaktadır. KOFE2'ye ait görüş şu şekildedir: “Gelecekte sosyal ağların eğitim öğretimde daha fazla kullanılacağını görmekteyim ancak hiçbir sosyal ağın bir öğretmenin öğrenciye vereceği sıcaklığı, samimiyeti ve içtenliği veremeyeceğini düşünüyorum. Bu yüzden sosyal ağların bir öğretmenin yerini tamamen almasına karşıyım. KOFE2”

4.2.6. Sosyal Ağların Öğretmenleri Araştırmaya Yöneltilme Durumuna İlişkin Bulgular

Katılımcılara, “Sosyal ağların öğretmenleri araştırmaya yöneltilme, mesleğiniz ile yeni ufuklar kazandırma konusundaki görüşünüz nedir?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlardan elde edilen temaya Tablo 4.21’te yer verilmiştir.

Tablo 4.21. Sosyal Ağların Öğretmenleri Araştırmaya Yöneltilme Durumu

Tema	Alt Temalar	f	%
Örnek Etkinlik Paylaşımları	Sınıfta yapılan etkinliklerin paylaşımı ile öğrencilerin motivasyonun artması	13	39,39
	Öğrenme ortamında yapılan etkinliklerin diğer meslektaşlarıyla paylaşımı	12	36,36
	Sadece yakın çevrede değil diğer ülkelerde de sınıfta yapılan etkinlikleri görme ve bu etkinlikleri sınıflarında uygulama	8	24,24
Toplam		33	100

Sosyal ağların öğretmenleri araştırmaya yöneltilme durumuna ilişkin görüşleri

incelendiğinde, bu görüşlerin3 farklı alt tema içerisinde değerlendirilebileceği görülmektedir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen alt temalar birlikte değerlendirildiğinde, bir ana temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu tema örnek etkinlik paylaşımıdır. Öğretmenlerin sosyal ağlar sayesinde meslektaşlarından derslerle ilgili örnek etkinliklerden faydalandıklarını ve bunlarla ilgili araştırmalar yaptıklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenler sadece okulundaki veya ilçelerindeki zümreleri ile değil çok uzak kültürlerle sahip başka ülkelerdeki meslektaşlarının yapmış oldukları uygulamaları görme fırsatı da elde etmektedirler. Bu durumun da öğretmenlerin kendilerine mesleki anlamda yeni ufuklar kazandırdığını ifade etmektedirler.

Bu kapsamda katılımcıların görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

- *“Sosyal ağlarda öğretmenler sınıfta gerçekleştirdiği etkinliği paylaşıyor ve böylece tüm öğretmenlere farklı etkinlik yapma imkânı sağlıyor” (KSZFK2).*
- *“Sosyal medya sayesinde öğretmenlerin sadece kitaba bağlı kalmayıp daha fazla ve farklı etkinlik araştırdığını görüyorum. Özellikle facebook üzerinde kurulan sayfalar sayesinde ortak branşlar bir araya gelerek bilgi paylaşımında bulunuyorlar” (KSZFK1).*

KSZFK2 ve KSZFK1 katılımcıları sosyal ağların etkinlik paylaşımlarında kullandıklarını belirtişlerdir. Bu sayede sınıflarında farklı etkinlikleri uygulayabildiklerini söylemişlerdir.

- *“Sosyal ağlarda faydalı sayfalar var. Bende kullanıyorum. Mesleki olarak faydasını görüyorum. Birçok yeni bilgi öğreniyorum ve mesleki olarak beni geliştirdiğini düşünüyorum” (KSZFE1).*
- *“Öğretmenlerin birbirlerine çeşitli konuları bulabilecekleri kaynakları belirtebilmeleri, diğer öğretmenleri her yönden geliştirebilmektedir. Örneğin öğrenci davranışları ve çözüm yolları için çeşitli kaynaklar ortaya koyan öğretmen arkadaşlar, diğer arkadaşlarına faydalı olabilmektedir” (KOSK3).*
- *“Sosyal ağlar bilgeye çabuk ve kolay ulaşım sağlıyor. Bu da insanları daha fazla araştırmaya yeni şeyler keşfetmeye yöneltebiliyor” (KOSK2).*
- *“Sosyal ağlar sayesinde istenilen her şey ellerimizin altında, bu sebeple bize lazım olan şeyleri araştırmaya gerek kalmadan sosyal ağlardan rahatlıkla öğrenilebiliyor, ulaşamayacağımız bilgilere de kolaylıkla ve ücret vermeden ulaşabiliyoruz. Bu da mesleğimiz açısından kendimizi güncelleme de bize*

destek oluyor” (KOSK1).

- *“Her zamankinden daha iyi olma kaygısı taşıyan bireylerin mutlaka bu tür araştırmalara başvurması gerekmektedir. Zira sosyal ağ içerikleri dünyanın her yerinden örnekler barındırıyor. Sadece yaşantılarımızla sınırlı kalmamız, farklı çalışma ve görüşleri de dikkate alarak sosyal ağlar ile büyüyen nesil ile daha güçlü ve güncel iletişim kurmamıza yardımcı olacaktır” (KOSE2).*
- *“Hem kendi ülkemizdeki hem de diğer ülkelerdeki mesleğimizle ilgili yenilikleri ve iyi örnekleri takip etmemize fırsat vermesi açısından bakarsak sosyal ağların bizlere yeni ufuklar açacağını düşünüyorum” (KOSE1).*
- *“Birlik ve beraberlik eğitimin temelidir. Olumlu ve öğretici araştırmalar sosyal ağlar sayesinde paylaşılabilir” (KLİSE1).*
- *“Mesleğimizle ilgili yeni bilgileri öğreniyoruz. Diğer okullarda uygulanan ders örneklerini görüp benzerlerini sınıflarımızda uygulayabiliyoruz” (KLİFE1).*
- *“Meslektaşlarımın paylaştığı etkinliklerden etkilenip sınıfta benzer uygulamalar yaptım” (KSZFE3).*
- *“Sosyal ağlar öğretmenleri daha araştırmacı yapıyor diyebilirim. Sosyal ağ gruplarında yapılan paylaşımların faydası çok oluyor” (KOSK3).*
- *“Eskiden öğretmenlerin sınıflarında neler yaptığını görmemiz mümkün değildi. Şimdi paylaşılan video ve fotoğraflar ile etkinliklerden haberdar olup beğendiklerimizi, öğrencilerimize uygun olanları sınıflarımızda yapıyoruz” (KOFE1).*
- *“Yeni edinilen bilgiler sınıflarda uygulama açısından zordur. Sosyal ağlarda benzer uygulamaları görüp etkilendiğimiz oluyor. Bu sayede etkinlik çeşitliliği anlamında faydası oluyor” (KLİSE3).*

4.2.7. Sosyal Ağların Öğretmenler ve Öğrenciler Üzerindeki Olumsuz Etkilerine İlişkin Bulgular

Katılımcılara, “Sosyal ağların sizin ve öğrencileriniz üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlardan elde edilen tema ve alt temalara Tablo 4.22’te yer verilmiştir.

Tablo 4.22. Sosyal Ağların Öğretmenler ve Öğrenciler Üzerindeki Olumsuz Etkileri

Tema	Alt Temalar	f	%
Güvenilirlik	Öğrencilerin yaşlarına uygun olmayan içeriklere maruz kalmaları	11	23,91
	Öğrencilerin ve öğretmenlerin yaptıkları yorumlarda dürüst olmamaları	8	17,39
	Bölücü, yıkıcı, sapkın sitelere ulaşabilmeleri	6	13,04
Toplam		25	54,34
Teknoloji Bağımlılığı	Zaman Kaybı	9	19,56
	Fiziksel yorgunluk, dikkat dağınıklığı	8	17,39
	Obezite	4	8,69
Toplam		21	45,65
Toplam		46	100

Öğretmenlerin sosyal ağların öğretmenler ve öğrenciler üzerindeki olumsuz etkilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, bu görüşlerin 6 farklı alt tema içerisinde değerlendirilebileceği görülmektedir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen alt temalar birlikte değerlendirildiğinde iki ana temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların ise güvenilirlik ve teknoloji bağımlılığı şeklinde sınıflandırılması mümkündür. Katılımcı görüşlerinden elde edilen bir diğer önemli bulgu ise sosyal ağların öğrencileri sapkın ve gelişimlerine zarar verici web sitelere ve sosyal ağ gruplarına yönlendirebilecek olmasıdır. Sosyal ağları daha az kullananlar sosyal ağların olumsuzluklarına işaret ederken sosyal ağları daha fazla kullananların sosyal ağların sunduğu avantajlara gönderme yaparak bir tür meşrulaştırma yoluna gittikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca kıdemli öğretmenlerin daha çok sosyal ağların öğrenciler üzerindeki olumsuz yönlerine vurgu yaptıkları görülmektedir. Örneğin KLİSE1 katılımcısı sosyal ağlarda yapılan yorumların ve paylaşımların dürüstlükten uzak olduğunu belirtmiştir, “*Öğrencinin ve öğretmenin anlık ve dürüst geri dönütlerini sosyal ağlarda bulamazsınız*” (KLİSE1). Bir başka öğretmen “*Eğitim amaçlı dahi olsa sosyal ağlarda dikkat dağıtıcı etken çok fazla. Sosyal ağlarda geçirilen zamanın çok az bir miktarı eğitime yönelik olurken diğer zamanlarda farklı şeylerle ilgileniliyor*” (KLİSE2) demiştir.

Öğretmenler, sosyal ağların olumsuz unsurları olarak; öğrencilerin yaşlarına uygun olmayan web sayfalarına maruz kalabilecekleri, ülkeyi bölücü, yıkıcı maksatlı terör

gruplarına üye olabilecek web sayfalarına rahatlıkla ulaşım sağlamaları şeklinde görüş

- *Bölücü ve yıkıcı sayfalara yönlendirebilir*
- *Çeşitli uyuşturucu maddeleri kullanmaya veya elde etme yollarını öğretmeye sebep olabilir*
- *Cinsel yönden sapkın web sayfalarına yönlendirebilir*
- *Çok fazla zaman alabilir” (KOFE1).*

Başka bir katılımcı ise, *“Bence sosyal ağların hem bizim hem de Öğrencilerimizin üzerindeki en olumsuz etkisi gereğinden fazla zaman çalmasıdır. Günümüzde hemen herkes sosyal ağları kullanırken zamanın nasıl geçtiğini anlamıyor ve asıl yapması gerekenleri erteleyerek zamanının büyük bir bölümünü sosyal ağları takip ederek geçiyor. Bu yüzden sosyal ağlar doğru şekilde kullanılsa bile çok fazla zaman ayırmak, olumsuz etkiler doğuruyor. Kişisel olarak baktığımda sosyal ağların benim için çok fazla olumsuz etkisi olduğunu düşünmüyorum çünkü çok fazla zamanımı ayırmıyorum, ama öğrencilerimizin sosyal ağları kullanırken kendilerini sınırlayabildiklerini düşünmüyorum ve bu onların hem zamanını çalıyor hem de dikkatini fazlasıyla dağıtıyor ve de faydadan çok zarar veriyor”* demiştir (KOSE1). KOSE1 katılımcısı sosyal ağların fazla kullanılmasının öğrenciler üzerindeki etkisi, öğrencilerin sorumluluklarını unutmalarına sebep olabileceğine değinmiştir.

“İletişim kolaylığının yanı sıra özellikle öğrencilerin yaşlarına uygun olmayan içeriklere ulaşabilir durumda olmaları çocuklarda davranış bozukluklarına yol açabilir. Sosyal ağların çok geniş içeriğe sahip olması sebebiyle bireyler için bir süre sonra bağımlılıkla birlikte vakit kaybına yol açabilir. Öğretmen - öğrenci ilişkisini zedeleyici durumlar da ortaya çıkabilir zira insanların yüz yüze olmadıkları bu ortamlarda yanlış paylaşımlar veya ifadeler kullanılabilir. Ayrıca özellikle öğrencilerin yanlış kişilerle sosyal ilişkilere girmelerine yol açabilir”(KOSE2).

Katılımcıların diğer görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

- *“Özellikle öğrencilerin yanlış kişilerle sosyal ilişkilere girmelerine yol açabilir” (KOSK4).*
- *“Günümüz çocuklarında küçük yaşlarda göz bozukluğu, boyun fıtığı gibi bilgisayar başında çok oturmaktan kaynaklanan hastalıklar çoğalmıştır. Uzmanlar ileriki yıllarda manyetik alanda çok kalmış kişilerde beyin tümörü*

vakalarının hızla artacağını söylemektedir” (KOSK3).

- *“Sosyal ağlarda faydalı sayfalar kadar gereksiz ve zararlı sayfalarda mevcuttur. Öğrencilerin bu sayfalar üzerinde durmasının zararlı olacağını düşünüyorum” (KSZFE2).*
- *“Öğrencilerin yaşlarına uygun olmayan sitelere yönlendirip onları etkileyebilirler” (KLİSE3).*
- *“Öğrenciler zaman yönetimi konusunda yetersiz kalıyorlar. Zamanlarının çoğunu buralarda geçirdikleri zaman sorumluluklarına zaman kalmayabilir” (KLİSK1).*
- *“Öğrenciler sosyal ağlarda yaşlarını farklı gösterebiliyorlar. Buda onların gelişim seviyelerine uygun olmayan gruplara da üye olmalarına sebep olabiliyor” (KSZFK2).*

Yukarıdaki görüşler birlikte değerlendirildiğinde sosyal ağların çok kullanılmasıyla öğretmenler ve öğrencilerin bu ağları kullanım sürelerinin artacağına ve günlük sorumluluklarının yapılamayacağına değinmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin kontrolsüz olarak sosyal ağlarda gezinmeleri, yaşlarına uygun olmayan içeriklere maruz kalacaklarını beyan etmişlerdir.

4.2.8. Sosyal Ağların Okulun Gelişim Sürecine Katkısına İlişkin Bulgular

Katılımcılara, “Sosyal ağların okulunuzun gelişim sürecine katkıları nelerdir?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlardan elde edilen tema ve alt temalara Tablo 4.23’te yer verilmiştir.

Tablo 4.23. Sosyal Ağların Okulun Gelişim Sürecine Katkısı

Tema	Alt Temalar	f	%
Kurum Kültürü Oluşturma	Okuldaki etkinliklerden velilerin haberi olması	5	16,66
	Okul takımının elde ettiği başarıların tanıtılması	6	20,00
	Sosyal ağlarda okul ile ilgili paylaşımlar yapılabilmesi	3	10,00
Toplam		14	46,66
Okul Paydaşları Arasında İletişim	Öğretmen, öğrenci ve veliler arasında bilgi paylaşımı	5	16,66
	Öğretmenler ve idare arasında hızlı iletişim	4	13,33
Toplam		9	30,00
Zayıf Yönler	Okuldaki zayıf yönlerin tespiti	4	10,00

Hızlı karar alınabilmesi	3	13,33
Toplam	7	23,33
Toplam	30	100

Öğretmenlerin sosyal ağların okulunuzun gelişim sürecine katkılarına ilişkin görüşleri incelendiğinde, bu görüşlerin 7 farklı alt tema içerisinde değerlendirilebileceği görülmektedir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen alt temalar birlikte değerlendirildiğinde üç ana temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temalar ise kurum kültürü oluşturma, okul paydaşları arasında iletişim ve zayıf yönler şeklinde sınıflandırılması mümkündür. KSZFK1, KSZFE1, KOSK3 ve KOSK2 katılımcıları sosyal ağların okul gelişim sürecine katkısının olumlu yönde olduğunu, bu sayede iletişimin daha hızlı olduğunu, okul faaliyetlerinin paylaşılmasının okuldaki kurum kültürünün güçlendirdiğini belirtmişlerdir.

- *“Sosyal ağlar kullanılarak okulun tanıtımı yapılabilir. Okulda yapılan etkinlikler sosyal ağlarda paylaşılabilir” (KSZFK1).*
- *“ Sosyal ağlar sayesinde okul içinde haberleşme olayı kolaylaştı. Okul içinde haber alma ya da verme olayları hızlandı ve daha hızlı görüş alışverişi sağlanıyor. Bu yönden okul gelişimine olumlu etkisinin olduğunu düşünüyorum” (KSZFE1).*
- *“Okulda yapılan sosyal faaliyetlerin velilerle paylaşımı, velilerin okul hakkındaki olumlu düşüncelerinin artmasını sağlar. Bu durum çok önemlidir. Yapılacak faaliyetlerde öğretmenler ve velilerin işbirliği yapması en kısa zamanda yapılabilirdi için zaman tasarrufu olur. Bu da okulu geliştirir” (KOSK3).*
- *“Okulun gelişim sürecine çok büyük katkısı var. Öğrenci öğretmen ve veli arasında oluşturulan sosyal ağ grupları sayesinde paylaşımlar daha çabuk olmakta, sorunlara daha çabuk çözümler bulunmaktadır. Veliler öğrencileri hakkındaki bir bilgiye daha çabuk ulaşabilmekte okulda yapılan bir çalışmadan ya da kazanılmış bir başarıdan bütün veliler haberdar olabilmektedir. Kısacası öğretmen-öğrenci ve veli arasındaki iletişimi güçlendirmiştir” (KOSK2).*

Öğretmenlerden KOSE2 ve KOSE1 benzer görüşlere sahip olmalarının yanı sıra

okul gelişim sürecine katkılarını ve kurum kültürü oluşmasındaki katkılarını belirtmişlerdir. Bu katılımcılara ait görüşlere aşağıda yer verilmiştir:

- *“Okul yönetiminin öğretmene, öğrencilere ve velilere kolayca ulaşabilmesi, bilgi vermesi okuldaki çalışmaları daha sağlıklı ve işbirliği içerisinde koordineli yapmaya olanak sağlar. Çalışanlar arasındaki iletişimi daha sıkı tutar ve işleri daha hızlı yapma, problemleri daha çabuk çözme de yardımı olur. Ayrıca örnek olarak okul yönetimince hazırlanan bir web sayfası ortamında öğrenci başarıları, yapılan çalışmaların paylaşımlarının da öğrencileri güdülemeye olumlu katkıları olacaktır” (KOSE1).*
- *“Okulumuza ait etkinlikleri sosyal ağlarda yayınlayarak okulun prestiji yükseltilebilir ve öğrencilerin okulumuzun daha iyiye doğru gidişinde daha da katılımları sağlanabilir”(KOFE1).*

Okul yönetimi ile okulun diğer paydaşları arasında hızlı iletişim sağlaması sosyal ağlar sayesinde olmaktadır. Okullarda kurulan iletişim grupları okulda takım halinde çalışmayı kolay hale getirmektedir. Ayrıca okullardaki etkinliklerden, başarılarından okulun bir kısmının haberi oluyorken okulda kurulan sosyal ağ grupları sayesinde tüm okulun hızlı bir şekilde haberi olmaktadır.

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada sosyal ağların öğrenme - öğretme ortamındaki kullanımı ve öğretmenlerin mesleki gelişimindeki rolü araştırılmıştır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca elde edilen sonuçlara bağlı olarak yapılabilecek yeni araştırmalar konusunda tavsiyelerde bulunulmuştur.

5.1. SONUÇ

5.1.1. Araştırmanın Nicel Kısmı İle Ulaşılan Sonuçlar

1. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sosyal ağları aktif olarak kullandığı ve birden fazla sosyal ağ hesaplarının olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin yaygın olarak kullandıkları sosyal ağlar sırasıyla whatsapp, facebook ve instagramdır.
2. Öğretmenlerin kullanım sıklıklarına bakıldığında, yaklaşık üçte birinin günde 1-5 kez sosyal ağlarını kontrol ettiği veya kullandığı, yaklaşık dörtte birinin günde 5-10 kez sosyal ağlarını kontrol ettiği veya kullandığı, yaklaşık dörtte birinin ise günde 10-20 kez sosyal ağlarını kontrol ettiği veya kullandığı görülmüştür. Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım sıklıkları incelendiğinde, öğretmenlerin yaklaşık olarak günde 6-10 kez sosyal ağlarını kontrol ettikleri görülmüştür.
3. Mesleki kıdemi artıka öğretmenlerin sosyal ağları kullanım oranlarının düştüğü görülmüştür. Özellikle mesleki kıdemi 20 yıldan fazla olan öğretmenlerin sosyal ağlarını haftada birkaç kez kullandıkları ve sosyal ağlarda fazla zaman geçirmedikleri ortaya çıkmıştır. Mesleki kıdemi 1-5 yıl ve 6-10 arasında olan öğretmenlerin günlük sosyal ağ kullanımının diğer öğretmenlere göre daha fazla olduğu görülmüştür.
4. Erkek ve kadın öğretmenlerin sosyal ağları kullanımının mesleki gelişimlerine katkısına bakıldığında, aritmetik ortalamalarının birbirine yakın olduğu görülmüştür. Erkek ve kadın öğretmenler sosyal ağlardaki etkileşim ile mesleki gelişimlerine katkı sağlamaktadırlar. Erkek ve kadın öğretmenler, sosyal ağlar ile mesleki alandaki çalışmalarını takip ettiklerini, sosyal ağlar sayesinde yeniliklerden haberdar olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, sosyal ağları ile meslekleriyle ilgili dosya, belge ve bilgi paylaştıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte özlük haklarıyla ilgili veya görevde yükselme gibi merkezi sınavlarla ilgili veri

paylaşımalarında bulduklarını da belirtmişlerdir. Öğretmenlerin özlük haklarıyla ilgili merkezi sınavlara ait sosyal ağ gruplarına ait ekran görüntülerine Ek 4’te yer verilmiştir.

5. Öğretmenler sosyal ağların öğrenme-öğretme ortamında kullandıklarını ifade etmişlerdir. Erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre sosyal ağları öğrenme-öğretme ortamında daha fazla kullandıkları görülmüştür. Öğretmenler sosyal ağların, hem görsel hem de işitsel olarak öğrenme-öğretme ortamını zenginleştirdiğini, hızlı ve kalıcı bir öğrenmenin sağladığını ifade etmişlerdir.
6. Sosyal ağların, öğretmenler, öğrenciler, okul yöneticileri ve veliler arasında hızlı bir iletişim aracı olarak kullanıldığı görülmüştür. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre sosyal ağları daha çok iletişim amaçlı kullandıklarını belirtmişlerdir.
7. Mesleki kıdemi az olan öğretmenlerin, kıdemi fazla olan öğretmenlere göre sosyal ağları mesleki gelişimlerinde daha fazla kullandıkları görülmüştür. Kıdem artıca, sosyal ağların kullanımı da azalmaktadır. Buna bağlı olarak bu ağların mesleki gelişimlerinde kullanımları da azalmaktadır. Öğretmenliğe yeni başlayan öğretmenlerin sosyal ağları mesleki gelişimlerinde yoğun bir şekilde kullandıkları görülmüştür. Öğretmenler, sosyal ağları takip ederek mesleki gelişimlerinde yeni bilgilere kolay bir şekilde ulaştıklarını ifade etmişlerdir.
8. Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin sosyal ağların, öğrenme-öğretme ortamında kullanımına bakıldığında mesleki kıdem ile bu ağların eğitim-öğretimde kullanımı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşmadığı görülmüştür. Ancak öğretmenler, sosyal ağların sınıf ortamında kullanılmasının, görsel ve işitsel bir zenginlik kazandırdığı, bu sayede öğrencilerin daha aktif hale geldiği ve kalıcı öğrenmenin sağlandığı yönünde görüş belirtmişlerdir.
9. Mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenler, mesleki kıdemi 20 yıldan fazla olan öğretmenlere göre sosyal ağları daha çok iletişim için kullandıkları görülmüştür. Ancak bu kullanımın daha çok iletişim amaçlı olduğu görülmektedir. Mesleki kıdem azaldıkça sosyal ağları iletişim amaçlı kullanımın artmakta olduğu anlaşılmıştır.
10. Öğretmenlerin sosyal ağ kullanımının mesleki gelişime katkısına ve öğrenme-

öğretme ortamında kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerinin sosyal ağ kullanım sıklığına göre karşılaştırıldığında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmüştür.

11. Sosyal ağlarını daha çok kullanan ve kontrol eden öğretmenlerin bu ağları daha çok iletişim amaçlı kullandıkları görülmüştür. Günde 20den fazla sosyal ağlarını kontrol eden veya kullanan öğretmenlerin, sosyal ağlarını haftada birkaç kez kontrol eden veya kullanan öğretmenlere göre bu ağları daha çok iletişim amaçlı kullandıklarını belirtmişlerdir.
12. Öğretmenlerin sosyal ağlara üye olmadaki amaçları, içerikleri takip etme, inceleme, mesleki anlamda yeni bilgilere ulaşma, gruplarda yorumlara katkıda bulunma şeklinde belirtmişlerdir. Bu kapsamda öğretmenlerin mesleki gelişim süreçleri ile ilgili olarak gerek içerik gerekse sosyal ağlarda diğer kişilerle etkileşimde bulduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler sosyal ağlar ile meslekleriyle ilgili dosya, belge, bilgi paylaşımı, özlük haklarıyla ilgili veya görevde yükselme gibi merkezi sınavlarla ilgili veri paylaşımlarında da bulduklarını belirtmişlerdir.

5.1.2. Araştırmanın Nitel Kısmı İle Ulaşılan Sonuçlar

1. Sosyal ağların kullanımını konusunda öğretmenler daha çok olumlu yönlerine ilişkin görüşler belirtmişlerdir. Ayrıca bu görüşlerinden elde edilen önemli bir bulgu ise sosyal ağların kullanım sıklığına göre öğretmen görüşlerinin olumlu veya olumsuz yönde değişmesidir. Örneğin sosyal ağları daha az kullanan öğretmenler, sosyal ağların daha çok olumsuzluklarına işaret ederken, sosyal ağları daha fazla kullanan öğretmenler ise sosyal ağların sunduğu avantajlara gönderme yapmışlardır.
2. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu sosyal ağların eğitim ortamındaki faydalarından bahsetmişlerdir. Sosyal ağların öğrencilerde hızlı öğrenme gerçekleştirebileceğini ifade etmişlerdir. Sosyal ağların kullanılması ile derslerin görsel ve işitsel olarak daha zengin hale getirildiğini belirtmişlerdir.
3. Öğretmenler sosyal ağlar ile hem yeni öğretim yöntemleri hakkında bilgi edindiklerini hem de özlük haklarıyla ilgili gelişmeleri takip ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar sosyal ağların öğretmenlerin mesleki gelişimlerine önemli katkısı olduğunu ve gelişim süreçlerini hızlandırdığını belirtmişlerdir. Bazı

öğretmenler eğitim-öğretim devam ederken hizmet içi eğitim faaliyetlerin uzak illerde yapılmasının onların bu faaliyetlere katılımlarını engellediğini belirterek, sosyal ağların bu konuda kullanılabileceğine vurgu yapmışlardır.

4. Öğretmenlerin sosyal ağları iletişim amaçlı kullanmasıyla okul paydaşları arasında hızlı ve etkili bir iletişim sağladıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen sayısı fazla olan okullarda öğretmenlerin birbirlerini göremediği durumlarda sosyal ağlardaki okul grupları sayesinde iletişim kurabildiklerini belirtmişlerdir. Ancak bazı öğretmenler sosyal ağlar yüzünden öğrencilerin ve velilerinin kendilerine her an ulaşmalarından rahatsız olduklarını dile getirmişlerdir.
5. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu sosyal ağların gelecekte eğitim - öğretim ve mesleki gelişime katkısına ilişkin olumlu ifadeler kullanmışlardır. Öğretmenlerin bir kısmı sosyal ağların gelecekte daha çok lisans ve lisansüstü öğrenme-öğretme ortamında kullanılmasının daha uygun olacağına ilişkin görüş belirtmişlerdir
6. Öğretmenlerin sosyal ağlar sayesinde meslektaşlarından derslerle ilgili örnek etkinliklerden faydalandıklarını ve bunlarla ilgili araştırmalar yaptıklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenler sadece okulundaki veya ilçelerindeki zümreleri ile değil çok uzak kültürlere sahip başka ülkelerdeki meslektaşlarının yapmış oldukları uygulamaları görme fırsatı da elde ettiklerini ifade etmişlerdir. Bu durumun da öğretmenlerin kendilerine mesleki anlamda yeni ufuklar kazandırdığını belirtmişlerdir.
7. Öğretmenler, sosyal ağların olumsuz unsurları olarak; öğrencilerin yaşlarına uygun olmayan web sayfalarına maruz kalmaları, yine öğrencilerin ülkeyi bölücü, yıkıcı maksatlı terör gruplarına üye olabilecek web sayfalarına rahatlıkla ulaşım sağlamaları şeklinde ifade etmişlerdir.
8. Öğretmenler sosyal ağların okul gelişim sürecine katkısının olumlu yönde olduğunu, bu sayede iletişimin daha hızlı ve etkili olduğunu, okul faaliyetlerinin paylaşılmasının okuldaki kurum kültürünün güçlendirdiğini belirtmişlerdir.

5.2. ÖNERİLER

Bu bölümde, çalışmada elde edilen sonuçlara bağlı olarak, sosyal ağların öğrenme ortamında kullanımına ve sosyal ağların öğretmenlerin mesleki gelişimine katkısına ilişkin uygulayıcıya ve araştırmacılara önerilere yer verilmiştir.

5.2.1. Uygulayıcıya Öneriler

1. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin sağlanması ve öğretmenlerin etkileşimi sayesinde birbirlerinin deneyimlerinden faydalanmaları için eğitsel sosyal ağların kullanımı teşvik edilebilir.
2. Öğretmenler, sosyal ağlarda belirli kişilerin içerik üretmesinden, çeşitliliğin kısıtlı olmasından ve tekrarlanan içeriklerden şikâyetçi olmaktadır. Bu kapsamda öğretmenlerin çevrimiçi içerik oluşturmasını sağlayacak sanal stüdyolar ve içerik yönetim eğitimleri oluşturularak daha fazla öğretmenin veya öğretmen gruplarının içerik üretmesi sağlanabilir.
3. Öğretmenlerin mesleki gelişimini desteklemek için kullanılacak olan eğitsel sosyal ağların kullanımı sadece okul ile sınırlı kalmamalı eğitim bölgesindeki zümre ve şube öğretmenlerini de kapsayacak şekilde genişletilmelidir.
4. Öğretmenler, kendi veya okul imkânlarının kısıtlılığı nedeniyle çevrimiçi ortamlarda mesleki gelişim süreçlerini devam ettirme çabasındadırlar. Bu nedenle okul yöneticilerinin, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının ortaya çıkmasına yönelik çalışmalarda bulunması ve okul ortamını mesleki gelişime katkı sağlayacak şekilde düzenlemesi yararlı olacaktır.
5. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bir ulusal eğitsel sosyal ağ sitesi oluşturularak okulların ve okul çalışanlarının eğitsel faaliyetlerini bu sosyal ağ sitesi üzerinden yürütmeleri sağlanabilir.

5.2.2. Araştırmacılara Öneriler

1. Sosyal ağlar üzerinden okula ait resmi hesap oluşturularak eğitim yöneticileri, öğretmenler, veliler ve öğrenciler arasında iletişime imkân tanıyan bir ortam geliştirip yararları incelenebilir.
2. İlkokul ve okul öncesi öğretmenleri kapsayan sosyal ağların kullanımına

yönelik araştırmalar yapılabilir.

3. Birbirinden ayrı eğitim bölgelerinde çalışan öğretmenlerin sosyal ağları kullanımı sağlanarak, farklı demografilerdeki öğretmenlerin etkileşimi incelenebilir.
4. Bir eğitim bölgesinin tamamı eğitsel bir sosyal ağa dâhil edilerek bütün öğretmenler arasındaki etkileşimler, aynı zümreye ait öğretmenler arasındaki paylaşımlar ve bunun sonucu olarak mesleki gelişimlerine etkisi incelenebilir.
5. Öğretmenler tarafından oluşturulmuş sosyal ağ gruplarında iletişimin analizi yapılabilir.
6. Belirlenen bir alanda mesleki gelişime katkının ölçülmesi amacıyla sosyal ağ grupları ve geleneksel öğrenme toplulukları üzerinde deneysel araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Abazaoğlu, İ., Yıldırım, O. & Yıldızhan, Y. (2014). Türkiyenin öğretmen profili. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 1-20.
- Akçayır, G. (2014). Öğretim Üyelerinin Eğitim Ortamlarında Sosyal Ağları Kullanma Durumları. *Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Akdağ, Z. T. (2014). Supporting New Early Childhood Education Teachers in Public Schools. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1): 35-38.
- Albion, P. R. (2008). Web 2.0 in Teacher Education. *Two Imperatives for Action. Computers In The Schools*, 25(3-4):181-198.
- Balcı, A. (2007). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Pegema Yayıncılık, Ankara.
- Balcı, A. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Başaran, İ. E. (1993). *Türkiye Eğitim Sistemi*. Kadioğlu Matbaası, Ankara.
- Bartlett, P. L., Jordan, I. & McAuliffe, D. (2006). *Comment. Statist. Sci.* 21 no.3,341--346.doi:10.1214/088342306000000475.
<https://projecteuclid.org/euclid.ss/1166642437> , (erişim tarihi: nisan 2018).
- Bozkurt, E. (2014). Mühendislik tasarım temelli fen eğitiminin fen bilgisi öğretmen adaylarının karar verme becerisi, bilimsel süreç becerileri ve sürece yönelik algılarına etkisi. *Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
<http://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/searchResultviewListThesis.jsp> sayfasından erişilmiştir.
- Beril, A. & Mikail, B. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma, *Journal of Yasar University*, 20(5), 3348-3382.
- Bristow, E., Reese, M., & DeRocchi, M. (2013). Fostering Current Student Relationships to Promote Graduate Reachback: Collaborative Student and Faculty Development

Following the 2010 Haiti Earthquake. *Journal Of Professional Issues In Engineering Education and Practice*, 139(1): 87-98.

Bümen, N. T., Ateş, A., Çakar, E., Ural, G. & Acar, V. (2012). Türkiye bağlamında öğretmenlerin mesleki gelişimi: Sorunlar ve öneriler. *Milli Eğitim Dergisi* (194), 31-49.

Büyüksener, E. (2010). Türkiye'de Sosyal Ağların Yeri ve Sosyal Medyaya Bakış. *inet-tr'09*, 39.

Büyüköztürk , Ş., Ebru, K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Burak, K., (2013). *Sosyal medya Sihirbazı, Sosyal ağ sitelerin sınıflandırılması*, Erişim:<http://www.burakkocoglu.com/sosyal-ag-sitelerinin-siniflandirilmesi.html>.

Chip (CHIP Online TR). (2011). Erişim:http://www.chip.com.tr/blog/karcet/sosyal-ag-nedir_7243.html.

Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Creswell, J.W. (2006). Understanding Mixed Methods Research, (Chapter 1). Erişim:http://www.sagepub.com/upm-data/10981_Chapter_1.pdf

Crocker, L. & Algina, J. (1986). *Introduction to Classical and Modern Test Theory*. Fort Worth: Holt, Rinehart and Winston.

Cronbach, L. J.(1951). *Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests*. *Psychometrika*, Vol. 16,297-334.

Çelikten, M., Şanal, M., & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.

Glesne, C. (2014). *Nitel Araştırmaya Giriş*. (A. Ersoy, & Y. Pelin, Çev.) Ankara: Anı Yayıncılık.

Guskey, T. R. (2000). *Evaluating professional development*. California: Corwin Press.

Gülbahar, Y., Kalelioğlu, & F., Madran, O., (2010), *Sosyal ağların Eğitim Amaçlı*

Kullanımı, Başkent Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü, Ankara.

İlhan, A.(2013). Öğretmenler İçin Etkili Mesleki Gelişim Faaliyetleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Özel Sayı, 41-56.

Kayri, M. & Çakır, Ö. (2010). An Applied Study On Educational Use Of Facebook As A Web 2.0 Tool: The Sample Lesson Of Computer Networks And Communication, *International journal of computer science & information Technology (IJCSIT)* Vol.2, No.4, August 2010,48-58

Milli Eğitim Bakanlığı. (2014, Ekim 10). Milli Eğitim Temel Kanunu. Ocak 16, 2017 tarihinde MEB Mevzuat: Erişim:http://mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_0/temelkanun_0.html

Milli Eğitim Bakanlığı. (2010). *OTMG: Yayınlar (Yeterlikler)*. Temmuz 23, 2016 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı: <http://otmg.meb.gov.tr/Yayin.html> adresinden alındı.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). Okullarda Sosyal Medyanın Kullanılması. Temmuz 19, 2017 tarihinde MEB Mevzuat: Erişim:http://mevzuat.meb.gov.tr/html/sosyalmedya/sosyalmedya_0.html

Jones, N., Blackey, H., Fitzgibbon, K., & Chew, E., Get out of MySpace, *Computers & Education*, 54, 776–782.

Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). "Mixed methods research: A research paradigm whose time has come". *Educational Researcher*, 33(7): 14-26.

Işık, A., Çiltaş, A., & Baş, F. (2010). Öğretmen Yetiştirme ve Öğretmenlik Mesleği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 53-62.

Kim, H.-Y. (2013). Statistical notes for clinical researchers: assessing normal distribution (2) using skewness and kurtosis. *Restorative Dentistry & Endodontics*, 38(1), 52–54. Erişim:<http://doi.org/10.5395/rde.2013.38.1.52>

Leech, N. L. & Onwuegbuzie, A. J. (2009). "A typology of mixed methods research designs". *Qual Quant*. 43, 265–275.

- Marshall, G., (1999), *Sosyoloji Sözlüğü*. Akınhay, O. ve Kömürcü, D. (Çev.) İstanbul: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Mazman, S.G., (2009), *Sosyal ağların Benimsenme Süreci Ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı*. Ankara:Hacettepe Üniversitesi.
- Mazman, S.G., ve Usluel, Y.K. (2011) Gender Differences in Using Social Networks. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10, 133-139.
- Miller, R.D., 2009, Developing 21st Century Skills Through the Use of Student Personal Learning Networks, *Thesis(PhD)*, University of Arizona.
- Morse, J. (1991). "Negotiating commitment and involvement in the nurse–patient relationship". *Journal of Advanced Nursing* 16, 455–468.
- Morse, J. M. (2003). Principles of mixed methods and multimethod research design. *Handbook of mixed methods in social & behavioral research* (pp. 189–208). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Murat, E. & Mübin, K. (2012). Sosyal ağların Eğitim Bağlamında Kullanımı. *Sosyal Bilimler Dergisi*, Uşak Üniversitesi 5/2, 156-167
- Odabaşı, H. F., Kabakçı I.(2007). *Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerinde Bilgi ve İletişim Teknolojileri. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumunda sunulan bildiri*, Azerbaycan: Bakü,12–14 Mayıs 2007.
- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M., & Baysal, N. (2011). *Sosyal ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamlardaki İşlevselliği ,6th International AdvancedTechnologies Symposium (IATS'11)*, 16-18 May 2011, Elazığ, Turkey, Fırat Üniversitesi,42-47.
- Onwuegbuzie, A.J., & Johnson, R.B. (2004). *Mixed method and mixed model research. In Johnson, R.B., Christensen, L.B. (Eds.) Educational Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Approaches*, (pp. 408–431). Allyn and Bacon, Needham Heights, MA.
- Özer, B. ve Gelen, İ. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi.

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(9), 39-55.

- Özmuş, M. (2010). Öğretmenlerin mesleki gelişimi: İrlanda, Litvanya ve Türkiye incelemesi. *Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Kıbrıs: Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi.
- Ploderer, B., Howard, S. & Thomas, P. (2010). Collab oration on social network sites: amateurs, professionals and celebrities. *Computer Supported Cooperative Work*, 19(5), 419-455.
- Ray, B. B., & Hocutt, M. M. (2006). Teacher-created, Teacher-centered weblogs: Perceptions and practices. *Journal of Computing in Teacher Education*, 23(1), 11-18.
- Sarıdaş, G. (2017). Çevrimiçi Öğrenme Topluluklarının Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Sparks, D.; Loucks-Horsley, S., (1989). *Journal of Staff Development*, v10 n4 p40-57
- Seferoğlu, S. (2001). Sınıf Öğretmenlerinin Kendi Meslekî Gelişimleriyle İlgili Görüşleri, Beklentileri ve Önerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 2001(149): 12-18.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlilikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*(58), 40-45.
- Suraya, H., Jenny, W., Shanton, C., & Sherah, K. (2011). Appropriating Online Social Networking (OSN) Activities for Higher Education: *Two Malaysian Cases*, *ascilite*
- Tatlıdil, H. (2002). *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatiksel Analiz*. Ankara: Akademi Matbaası.
- Tiryakioğlu, F. ve Erzurum, F. (2011). *Bir Eğitim Aracı Olarak Ağların Kullanımı*., *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications* 27-29 April, 2011 Antalya-Turkey,1031-1047.
- Wubbels, Th., (1992). International Society for Technology in Education, https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=90WZzXKWMJ8C&oi=fnd&pg=PA4&dq=international+society+for+technology+in+education&ots=dqBsdkEZcV&sig=oExDsD9W_ylE7nImRwgE6mttwj8&redir_esc=y#v=onepage&q=internation

al%20society%20for%20technology%20in%20education&f, (erişim tarihi: nisan 2018)

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

EK 1 : ÖLÇEK MADDE ORTALAMALARI

**EK 2 : SOSYAL AĞLARIN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNE KATKISI
ÖLÇEĞİ**

EK 3 : GÖRÜŞME FORMU

**EK 4 : ÖĞRETMENLERİN ÜYE OLDUKLARI SOSYAL AĞ GRUPLARINA AİT EKLAN
GÖRÜNTÜLERİ**

EK 1

ÖLÇEK MADDE ORTALAMALARI

	f	Min.	Max.	Ortalama
1. Sosyal ağlar okul ve paydaşları arasında hızlı bir iletişim aracıdır.	258	1,00	5,00	4,3798
2. Sosyal ağlar öğrencilerin okul dışında da öğretmenleriyle etkileşimini artırır.	258	1,00	5,00	3,9651
3. Sosyal ağlar eğitsel olarak işleve sahiptir.	258	1,00	5,00	3,8798
4. Sosyal ağlar etkili iletişimi artırarak eğitim-öğretim ortamlarını destekler.	258	1,00	5,00	3,9806
5. İşimle ilgili paylaşımlarda bulunurum.	258	1,00	5,00	3,9031
6. Sosyal ağlardaki paylaşımlar okuldaki grup çalışmalarını olumlu yönde etkiler.	258	1,00	5,00	4,0543
7. Sosyal ağlardaki öğretmen gruplarında mesleğimle ilgili öğrenmiş olduğum yeni bilgiler öğretmenlerin mesleki gelişiminde hizmet içi eğitim seminerlerine göre daha faydalı olduğunu düşünüyorum.	258	2,00	5,00	3,9225

8. Okul üyeleri sosyal ağ aracılığıyla eğitim ve öğretimle ilgili güncel bilgilere kolay ulaşır.	258	1,00	5,00	4,2946
9. Sosyal ağlarda oluşturulan sınıf gruplarında öğrenme faaliyetleri yapılabilir.	258	1,00	5,00	4,0310
10. Sosyal ağlardaki öğretmen gruplarında tartışmalara katılmam yeni bilgiler edinmeyi kolaylaştırır.	258	2,00	5,00	4,1860
11. Sosyal ağlar meslektaşlarımla dosya, belge paylaşımında kolaylık sağlar.	258	1,00	5,00	4,4690
12. Sosyal ağlar ile okuldaki etkinliklerden okulun tüm üyeleri kolaylıkla haberdar olur.	258	1,00	5,00	4,3992
13. Sosyal ağlar öğretmenlerin mesleki gelişiminde işleve sahiptir.	258	1,00	5,00	4,1860
14. Sosyal ağlarda mesleğimle ilgili paylaşımları takip ederim.	258	1,00	5,00	4,3527
15. Sosyal ağlar, öğretim ile ilgili problemleri ve farklı uygulamaları meslektaşlarımla daha rahat paylaşmamı sağlar.	258	1,00	5,00	4,3256

16. Sosyal ağlarda öğretmen gruplarındaki paylaşımlardan etkilenip sınıfta benzer uygulamalar yaparım.	258	1,00	5,00	4,2287
17. Sosyal ağlardaki öğretmen gruplarına üye olurum.	258	1,00	5,00	4,1628
18. Sosyal ağlarda öğretmen gruplarındaki paylaşımlara güvenirim.	258	1,00	5,00	3,8140
19. Sosyal ağlar, öğretmenlerin teknolojiye olan ilgilerini artırır.	258	1,00	5,00	4,1744
20. Sosyal ağlar, meslektaşlarımla sınıflarımda benimle benzer sorunları yaşadıklarını görmemi sağlar.	258	1,00	5,00	4,2016

EK 2

Sayın Katılımcı,

Bu anket Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalında “**Sosyal Ağların Öğrenme Ortamında Kullanımı ve Öğretmenlerin Mesleki Gelişimindeki Rolü**” araştırması için hazırlanmıştır. Ankete verilen yanıtlar sadece bilimsel araştırma dahilinde analiz için kullanılacaktır. Bu nedenle ankette bulunan soruların güvenilirlik açısından ve gerçek durumu yansıtmaları için doğru ve eksiksiz olarak cevaplanması büyük önem taşımaktadır. Yanıtlarınızı ilgili kutucuğa (X) işareti ile yapınız. Değerli vaktinizi ayırarak, sabır ve dikkatle cevaplandıracağınız için şimdiden teşekkür ederim.

Engin EVNİ

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz :

☐ Kadın	☐ Erkek
--------------------------------	--------------------------------

2. Kaç yıldır öğretmenlik yapmaktasınız?

☐ 1-5 yıl	☐ 6-10 yıl	☐ 11-15 yıl	☐ 16-20 yıl	☐ 20 yıldan fazla
----------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	--

3. Hangi sosyal ağlara üyesiniz? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz.)

☐ Facebook	☐ Twitter	☐ Facebook	☐ MySpace	☐ Google+
☐ Instagram	☐ Whastapp	☐ Youtube	☐ Flickr	Diğer:.....

4. Günde ortalama kaç kez sosyal ağ hesabınızı kontrol ediyorsunuz?

☐ Haftada birkaç kez	☐ Günde 1-5 kez	☐ Günde 6-10kez	☐ Günde 10-20 kez	☐ Günde 20den fazla
---	--	--	--	--

5. Branşınızı yazınız:

.....

SOSYAL AĞLARIN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNE KATKISI ÖLÇEĞİ		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Karasızım	Oldukça katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
		1	2	3	4	5
MESLEKİ GELİŞİM	Sosyal ağlardaki paylaşımlar (resim, video, bağlantı, yapılan yorumlar vs.), okuldaki grup çalışmalarını olumlu yönde etkiler.					
	İşimle ilgili paylaşımlarda bulunurum. (iyi uygulama örnekleri, ders etkinlikleri, fotoğraf, vb...)					
	Sosyal ağ öğretmenlerin teknolojiye olan ilgilerini arttırır.					
	Sosyal ağlar, meslektaşlarımla sınıflarımda benimle benzer sorunları yaşadıklarını görmemi sağlar.					
	Sosyal ağlarda öğrenme ve öğretme teknikleri hakkında farklı bilgiler edinilir.					
	Sosyal ağlarda oluşturulan sınıf gruplarında öğrenme faaliyetleri(soru çözme, etkinlik...) yapılabilir.					
	Sosyal ağlardaki öğretmen gruplarında tartışmalara katılmam yeni bilgiler edinmeyi kolaylaştırır.					
	Meslektaşlarımla dosya, belge paylaşımında kolaylık sağlar.					
Sosyal ağlar öğretmenlerin mesleki gelişiminde işleve sahiptir.						
Sosyal ağlarda mesleğimle ilgili paylaşımları takip ederim.						
ÖĞRENME ORTAMI	Sosyal ağlarda öğretmen gruplarındaki paylaşımlardan etkilenip sınıfta benzer uygulamalar yaparım.					
	Sosyal ağlar eğitsel olarak işleve sahiptir.					
	Sosyal ağlar kişisel paylaşımlar içindir eğitim amaçlı kullanıma uygun değildir.					
	Sosyal ağlar, öğretim ile ilgili problemleri ve farklı uygulamaları meslektaşlarımla daha rahat paylaşmamı sağlar.					
	Okul üyeleri sosyal ağ aracılığıyla eğitim ve öğretimle ilgili güncel bilgilere kolay ulaşır.					
İLETİŞİM	Sosyal ağlar öğrencilerin okul dışında da öğretmenleriyle etkileşimini artırır.					
	Sosyal ağlar etkili iletişimi artırarak eğitim-öğretim ortamlarını destekler.					
	Sosyal ağlar ile okuldaki etkinliklerden okulun tüm üyelerin kolaylıkla haberdar olur.					
	Sosyal ağlar okul ve paydaşları arasında hızlı bir iletişim aracıdır.					
	Sosyal ağlar, meslektaşlarımla sınıflarımda benimle benzer sorunları yaşadıklarını görmemi sağlar.					

EK 3

Araştırma Sorusu: Sosyal ağların öğrenme ortamında kullanılması ve öğretmenlerin mesleki gelişimindeki rolü nedir?

Tarih:

Cinsiyet:

Kıdem :

Branş:

Merhaba, “**Sosyal ağların öğrenme – öğretme ortamında kullanılması ve öğretmenlerin mesleki gelişimindeki rolü**” üzerine bir araştırma yapıyorum, bu konuda sizinle konuşmak istiyorum. Sosyal ağların eğitim-öğretim ortamında kullanımı ve mesleki gelişiminiz üzerindeki etkisi üzerine araştırma yapıyorum. Son yıllarda teknolojinin gelişmesiyle sanal ortamda oluşturulan sosyal ağların hayatımızın bir parçası olduğu görülmektedir. Facebook, whatsapp, instagram, twitter, google groups, linkedln, vb... sosyal ağların hangilerini eğitim amaçlı kullandığınız ve mesleki gelişiminizdeki etkisinin ne olduğunu öğrenmek istiyorum.

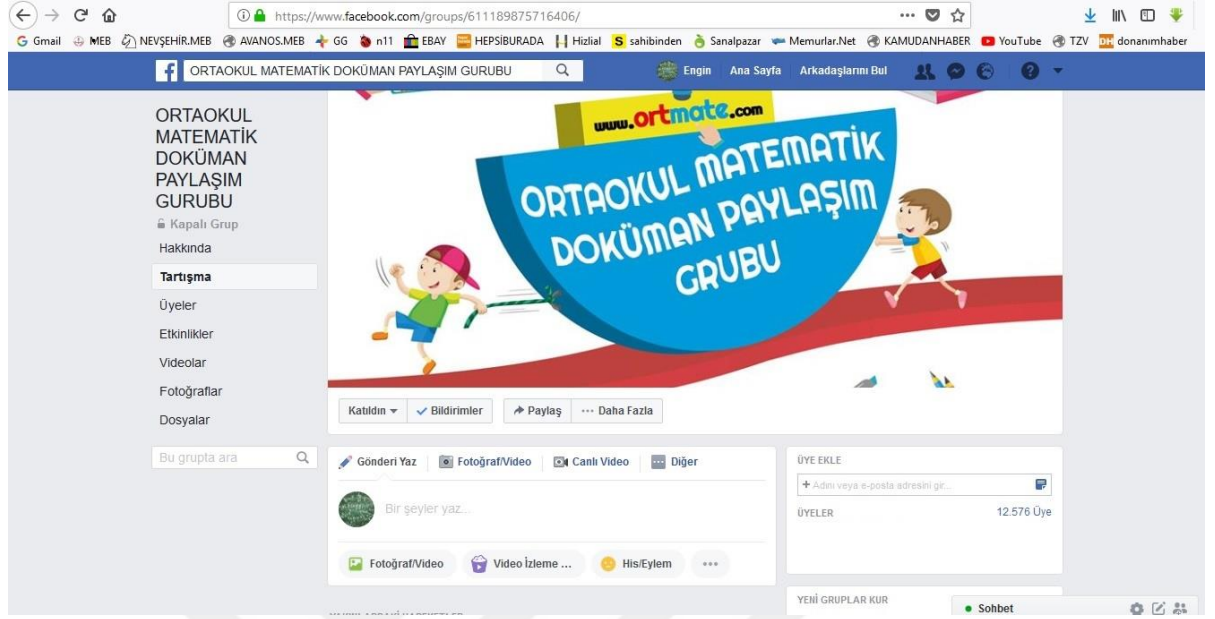
- Görüşme sürecinde söyleyeceklerinizin tümü gizlidir. Bu bilgiler bu araştırmacıların dışında herhangi bir kimsenin görmesi mümkün değildir. Ayrıca araştırmada görüştüğüm kişilerin isimleri kesinlikle raporda geçmeyecektir.

GÖRÜŞME SORULARI

1. Öğretmenlerin sosyal ağları sık kullanma durumları hakkındaki görüşünüz nedir? Günde/haftada kaç kez giriş yapıyorsunuz ve en az kaç saatinizi sosyal ağlar üzerinde geçiriyorsunuz.
2. Sosyal ağları öğrenme ortamında kullanımı ve öğretimi etkileme konusundaki görüşünüz nelerdir?
3. Sosyal ağların mesleki gelişiminize katkıları konusundaki görüşünüz nelerdir?
4. Sosyal ağların öğretmen ve öğrencilerle iletişim kurmadaki etkisi nelerdir?
5. Gelecekte sosyal ağların eğitim-öğretimde ve mesleki çalışmalarda kullanılma durumuna ilişkin görüşünüz nelerdir?
6. Sosyal ağların öğretmenleri araştırmaya yöneltme, mesleğiniz ile yeni ufuklar kazandırma konusundaki görüşünüz nelerdir?
7. Sosyal ağların sizin ve öğrencileriniz üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?
8. Okulun gelişim sürecine katkıları nelerdir?

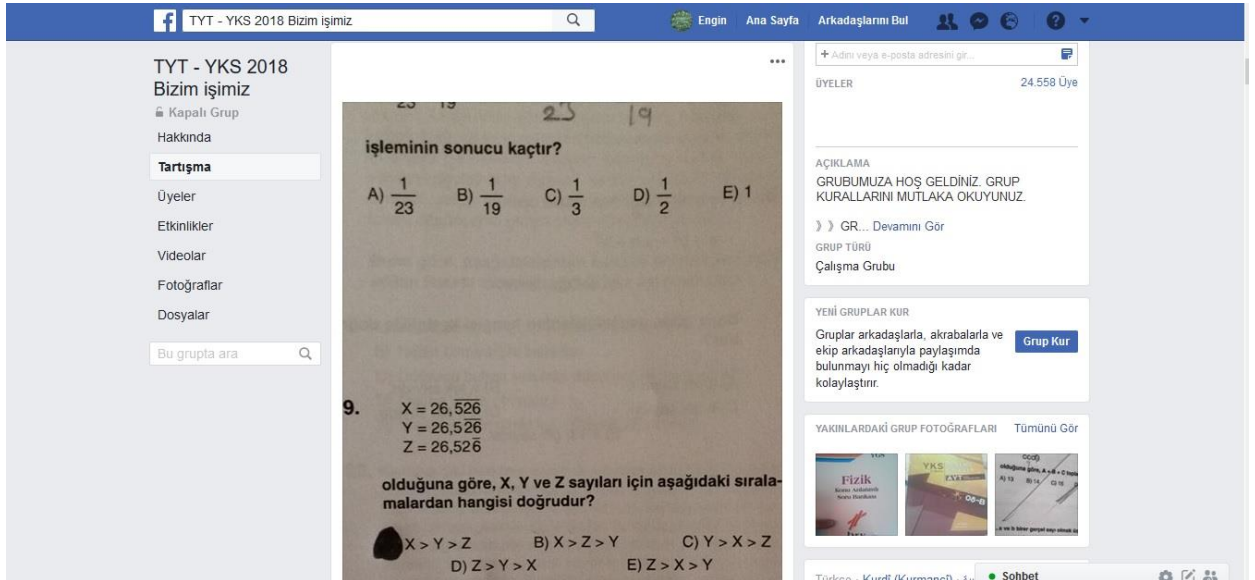
EK 4

Öğretmenlerin üye oldukları sosyal ağ gruplarına ait ekran görüntülerine aşağıda yer verilmiştir.

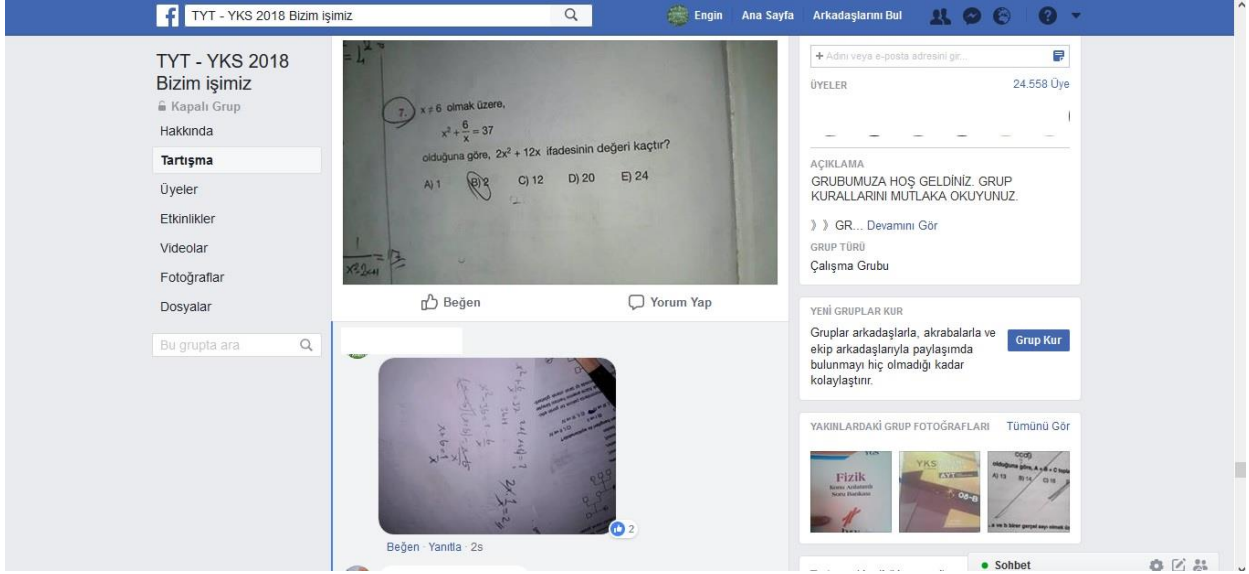

Resim 3. Ortaokul Matematik Öğretmenleri Doküman Paylaşım Grubu

Resim 3.'e göre facebook sosyal ağında oluşturulan ortaokul matematik grubuna ait doküman, dosya paylaşım grubunu 12.576 üyesi bulunmaktadır. Aktif olarak meslekleriyle ilgili paylaşım yapıldığı görülmektedir.

Resim 4. Yükseköğretim Kurumları Sınavı Soru Paylaşım Grubu

Resim 5. Yükseköğretim Kurumlar Sınavı Soru Paylaşım Grubu

Resim 4. ve 5.'e göre öğretmenlerin öğrencilerinin sorularını çözdüğü soru paylaşım grubu görülmektedir. Bu grupta 24.558 üyesi olduğu görülmektedir.

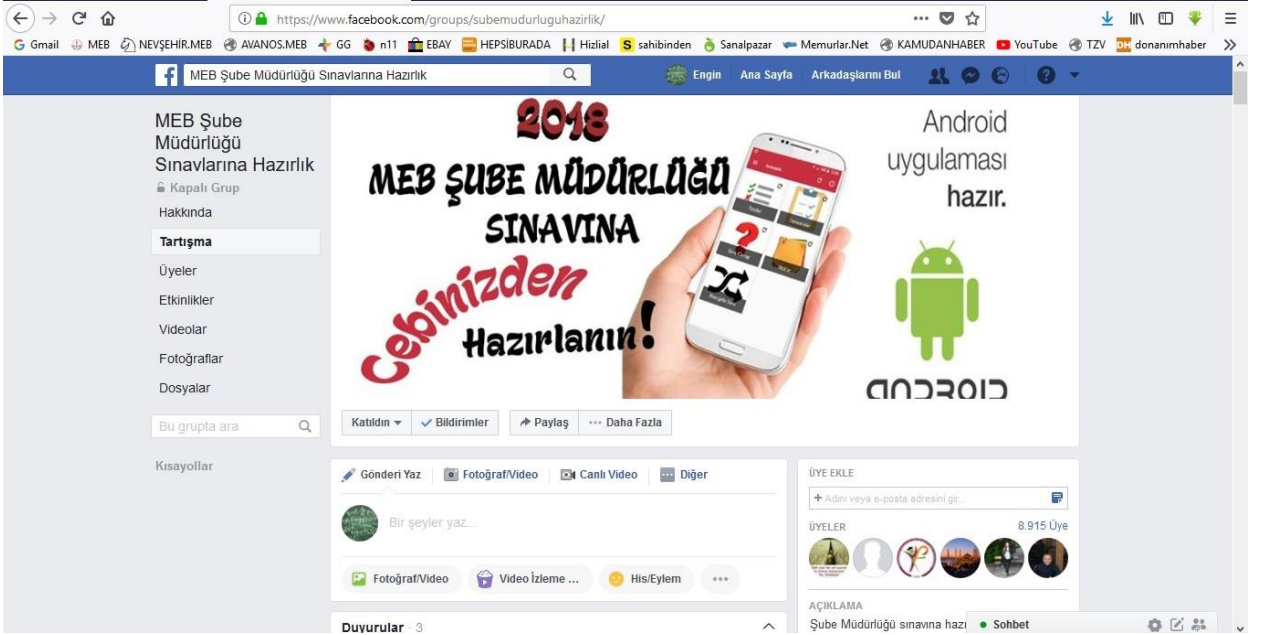
Resim 6. Whatsapp Veli Grubu

Resim 6.'a göre öğretmenin velileriyle iletişim kurduğu, fotoğraf ve bilgi paylaşımında bulunduğu whatsapp grubu görülmektedir.

Resim 7. Okul Müdür ve Müdür Yardımcıları Bilgi Paylaşım Grubu

Resim 7.'e göre öğretmenlerin meslekleriyle ilgili, özlük haklarıyla ilgili bilgi paylaşımında buldukları Okul Müdür ve Müdür Yardımcıları Bilgi Paylaşım Grubunun ekran görüntüsü bulunmaktadır. Bu grubun 14.805 üyeye sahip olduğu görülmektedir.

Resim 5.8. MEB Şube Müdürlüğü Sınavlarına Hazırlık

Resim 8.'e göre öğretmenlerin görevde yükselme sınavlarına ait soru ve bilgi paylaşımında buldukları grubun 8.915 üyeye sahip olduğu görülmektedir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı : Engin EVNİ

Doğum Yeri ve Yılı: Ardahan – 1981

Yabancı Dili : İngilizce

E-posta : enginevni@gmail.com

Eğitim Durumu

Lisans: Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği

Yüksek Lisans: Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü,
Eğitim Programları ve Öğretim

Mesleki Denevim

Nevşehir Acıgöl İlköğretim Okulu Matematik Öğretmeni	2005 - 2010
Nevşehir Damat İbrahim Paşa Lisesi Matematik Öğretmeni	2010 - 2012
Nevşehir Acıgöl Ortaokulu Matematik Öğretmeni	2010 - 2014
Nevşehir Avanos Ahmet Ergün Ortaokulu Okul Müdürü	2014 - halen